Hrvatski jezik kajkavske i štokavske stilizacije

Prprović, Jelena

Master's thesis / Diplomski rad

2013

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:213111

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek

zir.nsk.hr

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Diplomski studij hrvatskog i engleskog jezika i književnosti,
nastavnički smjer

Jelena Prprović

Hrvatski jezik kajkavske i štokavske stilizacije

Diplomski rad

Mentor: prof. dr. sc. Sanda Ham, u trajnom zvanju

Osijek, 2013.

SAŽETAK

Cilj je ovoga rada opisati i usporediti razgovorni jezik unutar prostorno udaljenih hrvatskih gradova. Ukratko se navode funkcionalni stilovi hrvatskog standardnog jezika s posebnim naglaskom na razgovorni funkcionalni stil te njegove glavne karakteristike. Zatim se, kao podvrsta razgovornog stila, navodi, opisuje i uspoređuje termin žargona, afektivnog načina izražavanja mladih pomoću kojeg se prikazuje bunt, otpor i odvajanje od govora odraslih.

Središte rada čini analiza ankete, kojoj prethodi popis ispitanika, primjer ankete te način provođenja iste. Spomenuto je anketiranje bilo neophodno kako bi se prikazalo, dokazalo, a na kraju i usporedilo bogatstvo razgovornog jezika, kao i žargona. Anketiranje je provedeno u dva područno udaljena grada – u Osijeku te Čakovcu. Ispitanici su u oba grada bili učenici 3. razreda Gimnazije, a u dva su dijela ankete pokazali visoku jezičnu kreativnost i upotrebu žargonizama. Zasebnom pomnijom analizom anketa daju se primjeri različitih tvorbi takvih riječi – kao što su hipokoristici, deminutivi, augmentativi, pejorativi, apelativi, neologizmi te oni tvoreni transfonemizacijom, transmorfemizacijom i sufiksima. Na samom se kraju tabličnim prikazom uspoređuje upotreba žargonizama s obzirom na pojedini strani jezik, a najčešće korišteni leksemi iz obje ankete uspoređeni su s *Rječnikom hrvatskoga žargona* T. Sabljaka.

Rezultati su anketiranja analitički i u kategorijama prikazani u zaključku, nakon kojeg slijedi popis literature i izvora te, na samom kraju, prilozi – primjeri ispunjenih anketa u pojedinom gradu.

KLJUČNE RIJEČI: leksik, razgovorni jezik, žargonizmi, posuđenice

SADRŽAJ

1. Uvod 1
2. Jezikoslovna literatura o hrvatskom jeziku 2
    2.1. Funkcionalna raslojenost jezika 2
    2.2. Razgovorni funkcionalni stil 4
    2.3. Leksik ograničene upotrebe – žargonizmi 6
        2.3.1. Terminološke raznolikosti 6
3. Metodologija rada 9
    3.1. Anketa 9
    3.2. Ispitanici 10
    3.3. Provođenje ankete 10
4. Anketa 11
    4.1. Žargonizmi u osječkom razgovornom jeziku 11
        4.1.1 Prikupljena građa na primjeru ankete 11
        4.1.2 Analiza ankete 19
    4.2. Žargonizmi u čakovečkom razgovornom jeziku 26
        4.2.1 Prikupljena građa na primjeru ankete 26
        4.2.2 Analiza ankete 33
5. Porijeklo riječi u razgovornom jeziku 38
6. Zaključak 51
7. Literatura i izvori 53
8. Prilozi 55

1. UVOD

Današnja je kultura, kako opća, tako i jezična, otvorena ostatku svijeta, odnosno, lingvistički govoreći, elementima stranoga podrijetla. Razlozi su tome znanstveni, tehnološki, edukacijski ili pak zabavni, a utjecajem medija oni postaju još jači i ponekad nezaobilazni. Sukladno tome, budući da je leksik jezična razina najsklonija promjenama i najpodložnija različitim utjecajima, u njemu pronalazimo pregršt leksema stranoga podrijetla. Takve posuđenice najčešće upotrebljavaju ljudi određenih zanimanja, no bitno je napomenuti da druga određena skupina ljudi upotrebljava iste na drugačiji način – lekseme vodi kroz fonološke promjene pa tako pišu kao što čitaju; i morfološke promjene, gdje nerijetko tvorbu posuđenica vrše na osnovu materinjeg jezika. Spomenuta skupina ljudi jesu mladi ljudi, adolescenti, a takve se posuđenice nazivaju žargonizmima.

Žargon je afektivan način izražavanja mladih kojim oni prikazuju bunt, otpor i odvajanje od govora odraslih. Nadalje, žargon ne mora nastati isključivo iz posuđenica, česte su i drugačije tvorbe, kao što su sufiksima za hipokoristike, deminutive, augmentative, pejorative, apelative, neologizme te tvorba transfonemizacijom i transmorfemizacijom. Iako se često poistovjećuje s razgovornim jezikom, žargon je samo njegova podvrsta. Predmet je bavljenja ovoga rada razgovorni jezik i žargon iste, ali prostorno udaljene generacije govornika, što se dokazuje anketiranjem i analizom provedenih anketa.

Za potrebe pisanja ovoga rada, uz primjere leksema u anketi, korištena je stručna literatura te nezaobilazno osobno iskustvo s ciljem odgovora na pitanje – razlikuju li se i u kolikoj mjeri razgovorni jezik, odnosno žargonizmi, na području Osijeka i Čakovca.

2. JEZIKOSLOVNA LITERATURA O HRVATSKOM JEZIKU

2.1. Funkcionalna raslojenost jezika

Budući da je standardni jezik polifunkcionalan, on funkcionira na onoliko načina koliko je društvu, koje se njime služi, potrebno. Tekstovi različite tematike i govornici različitih obrazovnih područja upotrebljavaju drugačiji leksik. Naime, kako zbor riječi ovisi o funkciji teksta, tako jezik ima drugačiju funkciju u administraciji, novinarstvu i publicistici, umjetničkoj književnosti, znanosti te u svakodnevnom razgovoru. Spomenute funkcije nazivaju se funkcionalnim stilovima standardnog jezika, a znanstvena disciplina koja proučava stil, jezična sredstva i izražajne postupke naziva se stilistika.

Sukladno prethodno navedenoj definiciji stilistike, stil je način izražavanja, tj. izbor jedne od različitih mogućnosti za izricanje istog sadržaja. Jezični izbor ovisi u funkciji teksta.

Okarakterizirati uvjete funkcioniranja jezika znači prije svega izdvojiti one činitelje koji utječu na govornike pri izboru jezičnih sredstava. Ti se činitelji mogu podijeliti na sljedeće[1]:

a) Subjektivni činitelji – iako utječu na stilističke posebnosti govora, oni ne utječu u velikoj mjeri na funkcionalno-stilističko raslojavanje samoga jezika. U takve činitelje ubrajamo:
    i. Društveno-ekonomski činitelji (društveni položaj, društvena pripadnost, zanimanje, stupanj obrazovanja)
    ii. Psihološke osobine govornika (karakter, temperament)
    iii. Raspoloženje u trenutku govora
    iv. Životna dob govornika

b) Objektivni činitelji
    i. Oblik govora (usmeni, pismeni)
    ii. Vid govora (monolog, dijalog)
    iii. Vrsta komunikacije (službena, privatna)
    iv. Govorni žanr (u najširem smislu te riječi, odnosno predavanje, sudjelovanje u diskusiji, pismo, dokument)
    v. Područje društvene djelatnosti u čijim se okvirima komunicira

[1] Melvinger, 1984: 73

U hrvatskom standardnom jeziku može se izdvojiti pet funkcionalnih stilova[2] na temelju njihovih zajedničkih karakteristika.

Književno-umjetnički stil razlikuje se od ostalih zbog svoje subjektivnosti, izražajnosti i osjećajnosti te upotrebe brojnih stilskih sredstava. Književnik ne radi po sociolingvističkim, već po lingvističkim pravilima, dakle onako kako se može raditi, sukladno pravilima jezika kao sustava. Upravo mu ta pravila omogućavaju da bude potpuno slobodan. Što je također bitno za spomenuti, jezik kao sustav, za razliku od jezika kao standarda, dopušta upotrebu „staroga" jezika te upravo iz toga razloga ovaj stil vrvi zastarjelicama, odnosno arhaizmima. Isto tako, dopuštena je upotreba barbarizama[3] i dijalektizama. Nadalje, ovaj stil obuhvaća sve stilove hrvatskoga jezika, a te se pojave prilagođavaju lingvističkim pravilima koja im omogućavaju individualnu slobodu.

Znanstveni je stil onaj koji se koristi u poslovnom komuniciranju. Objektivan je, impersonalan i apstraktan, čime se oslobađa nebitnih obilježja sadržaja poruke. Budući da je uvjetovan kontekstom, ističu ga istinitost i racionalnost. U ovome se stilu kategorija vremena zamijenjuje kategorijom prostora pa se tako upotrebljava prezent, koji je svevremen, ali i bezvremen. Isto tako, jedna od bitnih karakteristika jesu termini, odnosno stručni nazivi pojedinih znanosti, od kojih razlikujemo kategorijalne, općeznanstvene, srodnoznanstvene te uskoznanstvene termine, a ukupno gledajući, nazivamo ih scijentizmima.

Administrativno-poslovni stil upotrebljava se u nekoliko različitih područja, pa ga tako možemo pronaći u govoru industrije, politike, vojske, ureda, trgovine i reklame, a njegovi se stilski izrazi nazivaju kancelarizmima. Između ostalog, karakteriziraju ga objektivnost, jasnoća, jednostavnost, sažetost, terminologičnost, eksplicitnost, impersonalnost i točnost. Karakteristične su konstrukcije ovoga stila kratke i konkretne rečenice gramatički i leksički u skladu s hrvatskim standardnim jezikom. Nadalje, upravo zbog jednostavnosti izraza, ujednačuju se gramatički oblici pa se tako koriste samo određeni oblici pridjeva. Brojne literature navode kako je ovaj stil „zagađen" pleonazmima[4], kao što su:

Rečeno mu je da to kaže i na sjednici. No međutim, on je tada šutio.

---

[2] Silić, 2006: 187-217

[3] Barbarizmi (grč. *barbaros* – negrčki, stran, tuđ, inozeman) - izravne posuđenice iz stranih jezika, neknjiževne riječi koje se katkad upotrebljavaju u razgovornom jeziku (Melvinger, 1984: 58)

[4] Pleonazam – dodatak riječi koja je na tom mjestu suvišna; nepotrebno gomilanje izraza koji su međusobno slični po smislu, ili su identični. (Simeon, 1969: 63)

gdje su *no* i *međutim* veznici istoga značenja.

Novinarsko-publicistički stil blizak je književno-umjetničkom stilu na temelju individualnosti u načinu izlaganja, no isto tako i znanstvenom stilu po svojoj objektivnosti i sažetosti. Smatra se najsloženijim stilom, a njegova je zadaća obavijestiti javnost u pisanom, slušanom i gledanom području o suvremenim zbivanjima, proširiti društvena, kulturna, politička i vjerska učenja i na taj način poučiti i „odgojiti" javnost. U okviru ovoga stila ostvaruje se mnogo različitih funkcija, kao što su popularizatorska, zabavna, propagandna, pedagoška, agitativna, informativna i prosvjetiteljska. Od ostalih je značajki bitna upotreba internacionalizama i žurnalizama te uprosječivanje gramatike sljedećim tvorbama: upotreba kraćih padežnih oblika, sklanjanje pridjeva na *–ov/-ev* i *–in* po pridjevnoj sklonidbi, upotreba prijedloga *pomoću*, *putem*, *preko*, *posredstvom* s genitivom umjesto upotrebe besprijedložnog instrumentala te upotreba ustrojstva *za vrijeme* umjesto *za* uz genitiv. Ustaljeni izrazi karakteristični za ovaj stil nazivaju se žurnalizmima.

Sukladno temi ovoga rada, posljednji će se, razgovorni, funkcionalni stil pobliže i detaljnije opisati u zasebnom poglavlju.

2.2. Razgovorni funkcionalni stil

Razgovorni je stil karakterističan ne samo za usmenu komunikaciju, već i za pismenu, kao što su zapisi, pisma i bilješke. Sadržaj je takvog stila svakodnevni jezik, a od ostalih se stilova razlikuje korištenjem riječi iz svih jezičnih slojeva te odstupanjem od norme hrvatskoga standardnog jezika. Kao osnovne se značajke ovoga stila mogu nabrojiti jezična ekonomija i upotreba izvanjezičnih sredstava, kao što su mimike i geste, komunikacijska spontanost i nepripremljenost, neusiljenost, familijarnost i prirodnost.

Što se tiče razgovorne gramatike, ona se bitno razlikuje od gramatika ostalih stilova, a najbitnije su značajke sljedeće[5]:

i. Redukcija glagolskih vremena na prezent, perfekt i futur.

[5] Bijelić, 2009: 58

ii. Zamjena glagolskih priloga prošlih i sadašnjih konstrukcijama kao što su *Čitao je tekst i shvatio je* umjesto *Čitajući tekst, shvatio je.*
iii. Često izjednačavanje instrumentala sredstva i društva: *Došao je s autom* umjesto *Došao je autom*.
iv. Sklanjanje pridjeva na *–ov* i *–ev* prema određenoj promjeni: *Marko – Markovoga* umjesto *Marko – Markova*.
v. Redukcija samoglasnika: *Kol'ko ćete?* umjesto *Koliko ćete?*.
vi. Upotreba krnjeg infinitiva: *Moraš to pročitat' i nadopunit'* umjesto *Moraš to pročitati i nadopuniti.*
vii. Stezanje samoglasnika kod glagolskih pridjeva radnih: *Čito sam* umjesto *Čitao sam*.
viii. Stezanje suglasnika, najčešće u oblicima zamjenica: *Ne'aš pojma, zna ne'ko?* umjesto *Nemaš pojma, zna netko?*.
ix. Zamjena povratne zamjenice *svoj* posvojnim zamjenicama *moj*, *tvoj*, *njegov*, *naš*, *vaš*, *njihov*: *Uzmi tvoj mobitel, trebat će ti* umjesto *Uzmi svoj mobitel, trebat će ti*.

Nadalje, upotrebljavaju se bezvezničke i klišejizirane rečenice, hipokoristici, augmentativi, pejorativi, emocionalno-ekspresivne čestice, kao i poštapalice i brojni pleonazmi. Emocionalno-ekspresivni karakter ne prepoznaje se samo po česticama kao što su *eto*, *evo*, *eno*, *gle*!, već i po čestoj uporabi uskličnih rečenica: *Aha!*, *Prestrašno!*, po imperativnim rečenicama *Ma daj, bježʹ tamo!*, kao i u upitnim rečenicama: *Vrećicu?*, *Može sportske?* (Bijelić, 2009: 59). Poštapalice poput *je li*, *čuješ*, *ovaj*, *kako da kažem*, popunjavaju stanku u govoru, vrijeme potrebno za razmišljanje ili pokazuju, odnosno prikrivaju, zbunjenost ili prestrašenost govornika. Isto tako, „rječnik je razgovornog stila konkretan, a ne apstraktan“ te je zbog toga „oslobođen svake diskurzivnosti“ što mu omogućuje uskraćivanje podataka i izostavljanje zalihosti rečenica (Silić, 2006: 112). Iz toga se razloga javljaju ustaljeni izrazi kao što su *Đenja!*, *Veče!*, *Inače?*, *Šta ima?* umjesto u standardnom jeziku uobičajenih cjelovitih oblika *Doviđenja!*, *Dobra večer!*, *Kako ste inače?*, *Što ima novog?*. Usprkos tome što se ovaj stil ističe po ekonomičnosti, sklon je i pleonazmima kao što su *kako i na koji način*, *čime i kojim sredstvima*, *oko desetak* i sl.

Također, karakteristična je upotreba raznih „izama“. Kolokvijalizmi su leksemi na granici standardnoga jezika i dijalekta, vulgarizmima se smatraju neprimjereni leksemi, prostačke riječi, dok su žargonizmi leksemi koje koriste pripadnici određene društvene struke ili afektivni način izražavanja mladih, čije su karakteristike bujanje, suvremenost, ali i brzi nestanak

(Silić/Pranjković, 2007: 387-390). Još jedna od značajki koja razlikuje razgovorni stil od svih ostalih jest ona najbitnija – akcent, ili naglasak, odnosno isticanje sloga u riječi jačinom i visinom glasa.

Budući da je tanka granica između razgovornog stila i spomenutih –izama, „odredimo li razgovorni funkcionalni stil standardnog jezika s jedne strane kao stil bez dijalektizama, žargonizama, vulgarizama i kao stil bez očitih jezičnih pogrešaka, a s druge strane odredimo li da on nije ograničen na govor te da se govoriti može svim funkcionalnim stilovima, jasno je da se razgovorni stil standardnog jezika rijetko ostvaruje i čuje“ (Mihaljević/Hudeček/Franjić, 2005: 242). Isto tako, razgovorni, ali i novinsko-publicistički stil, podložni su utjecaju engleskog jezika i vrve tuđicama, posuđenicama i prilagođenim stranim riječima, pa tako možemo govoriti o stvaranju kreolskih varijanata čiji su elementi najbolje vidljivi u sociolektima određenih dobnih i profesionalnih skupina.

2.3. Leksik ograničene upotrebe – žargonizmi

Budući da je okvirni dio ovog diplomskog rada učestalost upotrebe žargonizama u razgovornom jeziku, potrebno je, uz vlastita zapažanja i zaključke, osvrnuti se na leksikološku literaturu kako bi se doznao razlog razvoja žargonizama, kao i područje najvećeg utjecaja. Iz toga će se razloga najprije navoditi termini koji obuhvaćaju isto ili slično područje leksika, kao i njihova obilježja i načini nastanka, nakon čega će u zasebnom poglavlju biti predstavljeni žargonizmi koji se upotrebljavaju na području grada Osijeka, kao i Čakovca.

2.3.1. Terminološke raznolikosti

Standardni jezik, pravilnost govora, naglašavanja slogova i slično, s vremenom su kod mlađih naraštaja počeli predstavljati svojevrsnu „usiljenost“ govora. Upravo iz toga razloga, kako bi oni prikazali vlastiti otpor prema jezičnom standardu, ali i s ciljem razdvajanja od svijeta odraslih, kreiran je govor danas poznat pod terminom žargon. U jezikoslovnoj se literaturi drugih jezika navode nekoliko tipova takvih govora, a to su engl. *slang* i *cant*, franc. *argot*, njem. *Sondersprache*, *schwarze Sprache*, itd. Osim spomenutih termina, na ovom su području također poznati i pod nazivom šatrovački govor.

Žargon je „ukupnost riječi i izraza u govoru predstavnika stanovitih društvenih skupina povezanih istim uvjetima života, istim zanimanjem ili istim interesima“ (Melvinger, 1984: 64), a dolazi od francuske riječi *jargon* koja označava *jezik neke druge društvene skupine*. Prethodno navedenu definiciju Silić i Pranjković smatraju definicijom žargona u širem smislu, no kada se govori o žargonu u užem smislu, smatra se specifičnim govorom društvenog okoliša te ponekad afektivnom načinu izražavanja mladih (Silić-Pranjković, 2007: 387). Bujanje, suvremenost i brzi nestanak najbitnije su karakteristike žargona, a od ostalih ga govora razlikuje, osim spontanog nastanka, također i činjenica što pripada leksiku socijalno ograničene upotrebe. Na temelju ovih karakteristika, može se zaključiti da je takav govor nerazumljiv ljudima izvan određene skupine, pa tako razlikujemo profesionalne žargone, studentske i učeničke žargone, žargone probisvijeta, pijanaca, narkomana i drugih. Josip Hamm u svome članku *Dvije tri o govoru zagrebačkih srednjoškolaca*, osim primjera žargonizama iz svojeg doba, navodi i neka obilježja istih, pa tako kaže „Čim je u neke riječi veći asocijativni potencijal i veća mogućnost semantičkih varijacija, tim je ona za takve govore prikladnija“ (Hamm, 1941: 550), zbog čega su govornicima izvan pojedine skupine takve riječi zamršene, nerazumljive, dvosmislene i zagonetne, a čak su i samim pripadnicima te skupine izvan konteksta nerazumljive. Oni vrve slikovitošću i zvukovnim efektima, a riječi su nerijetko ekspresivno prikazane na grubi i vulgarni način. Najčešće se smatra da je takav govor nastao iz težnje za izdvajanjem od drugih socijalnih skupina te kreiranjem vlastite, a podložan je pomodnosti, konkretizaciji i pojednostavljivanju. Nadalje, budući da je to leksik koji nije normiran i propisan u terminološkim i ostalim rječnicima, on se koristi samo u svakodnevnom govoru, odnosno u neobvezatnoj komunikaciji pojedine skupine, te mu je, kao takvom, korištenje ograničeno samo na govor ili privatnu prepisku, kao što su pisma, elektroničke poruke i „chatovi“. U skladu s time možemo zaključiti da žargon ima ludičku[6] funkciju.

Termin argo dolazi od francuske, španjolske i katalonske riječi *argot*, što znači *tajni*. Sukladno porijeklu riječi i njegovom značenju, odmah je moguće uvidjeti razliku u odnosu na žargon. Argo predstavlja „tajni jezik deklariranih društvenih elemenata, lupeža, provalnika, džepara, probisvijeta, krijumčara, kockara, varalica, skitnica itd. koji se trude da njihov jezik bude nerazumljiv za okolinu“ (Melvinger, 1984: 64), iz čega se može zaključiti da se od žargona razlikuje po svrsi izdvajanja. Nasuprot korisnicima žargona, koji ga upotrebljavaju kako bi se distancirali od komunikacijske socijalne skupine kojoj pripadaju i pokazali jezičnu originalnost bez nanošenja štete ostatku naroda, argo se upotrebljava kod govornika, najčešće socijalno

[6] franc. *ludique* ≃ lat. *ludere*: igrati se

problematičnih skupina, koji žele zaštititi vlastite interese. Dakle, njegova je funkcija isključivo egzistencijalna.

Treći termin koji se poistovjećuje sa žargonom jest sleng, termin koji dolazi od fonetske inačice na engleskom jeziku *slang*. Njegova je svrha sakrivanje sadržaja razgovora od neupućenih, a danas je također poznat pod terminom *cant*. Simeon navodi da je slang „razgovorni, kolokvijalni jezik koji je izvan konvencionalne ili standardne upotrebe, a sastoji se od kovanica[7] ili riječi s novim ili proširenim značenjem; slang nastaje iz težnje da se nađe svjež i snažan, slikovit ili humoristički izraz“ (Simeon, 1969: 417-418). Nema potrebe za navođenjem njegovih obilježja, budući da je on jednak prethodno spomenutom žargonu.

Posljednja je istoznačnica žargonu šatrovački govor, često nazivan *šatrom*. Kao i prethodni termini, i ovaj označava „specijalni jezik delikvenata, lopova, džepara, skitnica, tatova, kockara i drugih varalica, svakojake klateži i probisvijeta što se većinom potuca od mjesta do mjesta, zadržavajući se većinom po selima ili u tajnim skrovištima i jazbinama u predgrađima velikih gradova, živeći od krađe, prijevara, prosjačenja po sajmovima i proštenjima i sl.“ (Simeon, 1969: 576). Upravo ova definicija potvrđuje prethodnu definiciju argota o prvobitnoj svrsi tajnih jezika. Danas „šatra“, kao i ostali navedeni termini, predstavljaju specifičan, ponekad tajni, govor pojedinih socijalnih skupina te afektivan način izražavanja uobičajen među mladeži.

Ukoliko neki žargonizmi „žive“ dovoljno dugo u jednoj skupini, gotovo je nezaobilazno prenošenje leksika u druge skupine govornika, što rezultira time da „s vremenom [elementi takvih žargona (i njihove riječi)] neprimjetno ulaze u opći govor socijalne zajednice o kojoj je riječ i odanle u standardni jezik (oslobođene, dakako, svojega prvobitnoga žargonskog ozračja)“ (Silić, 2006: 109).

[7] Kovanica - neologizam

3. METODOLOGIJA RADA

3.1. Anketa

Tema je ovoga rada, kao i cilj, istražiti u kolikoj mjeri prostorna udaljenost utječe na razlike u govoru mladih - žargonu te čijim utjecajima podliježu takvi pojedini govori, a njegov je cilj dokumentiranje i buduće čuvanje ovog bogatstva leksičkog sloja unutar razgovornog funkcionalnog stila hrvatskoga jezika. Odabir gradova nije bila teška odluka – odabrani su oni u kojima sam provela velik dio svoga života – Čakovec, rodni grad na sjeveru Hrvatske te Osijek, grad na istoku u kojem stanujem od početka studija. Isto tako, ni sužavanje teme na određeni dio jezika nije mi predstavljao problem. Budući da sam živjela u spomenutim gradovima, kao studentica koja cijeni jezikoslovne različitosti, oduvijek sam obraćala pozornost na razlike u govoru, a kako sam najčešće bila okružena mladim ljudima - što srednjoškolcima, što studentima - njihov me se način komuniciranja najviše dojmio.

Za potrebe ovakve obrade pojedinoga razgovornog jezika, potrebno je pristupiti istraživanju. Najprije je sastavljena anketa – prvi je dio ankete jednak za obje odabrane škole – u Čakovcu i Osijeku, a sastoji se od kategoriziranih pojmova u 10 cjelina, gdje je učenicima zadatak pojmove na književnom jeziku imenovati kao što to čine u svakodnevnom govoru. Spomenute su cjeline sljedeće:

1) Obitelj
2) Škola/fakultet
3) Prijevozna sredstva, dijelovi i sl.
4) Osobe, zanimanja
5) Odjeća i obuća
6) Modni dodatci, šminka, stil odijevanja
7) Dijelovi tijela
8) Hrana i piće
9) Institucije, mjesta i prostorije; predmeti u njima
10) Ostali izrazi.

Drugi je dio ankete drugačiji za pojedinu školu – prikupila sam pojmove koji se služe gotovo isključivo na području jednog od ovih gradova pa tako učenici čakovečke gimnazije dobivaju pojmove iz osječkog razgovornog jezika, dok učenici osječke gimnazije dobivaju

pojmove iz čakovečkog razgovornog jezika. Zadatak je isti – ukoliko im je poznato značenje, potrebno je pridružiti izraze iz književnog jezika.

Primjeri ispunjenih anketa nalaze se u Prilozima na kraju rada.[8]

3.2. Ispitanici

Sljedeći korak bio je odabir škola u spomenutim gradovima. Kako bi anketa bila što preciznija, određeni su sljedeći uvjeti:

1) Ispitanici moraju biti govornici osječkog, odnosno čakovečkog govornog područja.
2) Ispitanici obaju područja moraju imati isti stupanj obrazovanja.
3) Ispitanici obaju područja moraju biti iste dobi.

Sukladno tome, odabrala sam po jedan odjel učenika 3. razreda Druge gimnazije u Osijeku te Gimnazije Josipa Slavenskog u Čakovcu.

3.3. Provođenje ankete

Način provođenja ankete opisan je na početku ankete, kako bi i učenici sami mogli provjeriti koji im je zadatak. Nakon kratkog uvoda, učenici rješavaju ankete jedan školski sat (45 minuta). Zbog dosljednosti primjera, ali i zbog mogućeg prepisivanja leksema iz književnog jezika iz prvog dijela ankete, najprije se dijeli i rješava prvi dio, a zatim drugi.

Kako nije ravnomjeran broj učenika u spomenutim razredima, tako se i razlikuje broj ispunjenih anketa, no to nimalo ne smanjuje uspješnost ovog anketiranja. Ukupan broj anketa je sljedeći: Osijek – prvi dio: 25, drugi dio: 24; Čakovec – prvi dio: 26, drugi dio: 23.

Prilikom sastavljanja ankete zamislila sam idiličnu situaciju gdje ispitanici s osmjehom na licu rješavaju ankete i pokušavaju se prisjetiti ili pak odgonetnuti značenje pojedinog leksema. Nakon što je provedena anketa u obje škole, mogu ponosno zaključiti kako učenicima rješavanje ankete nije bilo nimalo zamorno, već zanimljivo, i to u tolikoj mjeri da su neki htjeli ostati i nakon sata kako bi ispunili anketu do kraja, a potencijalno visoka kreativnost u služenju jezikom dokazala se istinitom. Upravo je to još jedan od mnogih razloga zašto s veseljem pristupam analizi anketa ovih, meni srcu dragih, razgovornih jezika.

[8] Drugi dio ankete nije uvršten u ovaj rad, već samo služi kao pokazatelj međusobnog razumijevanja tzv. dijalektalnih žargonizama. Analizom takve ankete dolazim do zaključka da bi osječki i čakovečki učenici, koristeći vlastite žargonizme navedene u anketi, komunicirali s potpunim razumijevanjem, budući da je većina učenika pružila točan opis traženog žargonizma.

4. ANKETA

4.1. Žargonizmi u osječkom razgovornom jeziku

Iako je cilj ovog anktiranja bio napraviti mali rječnik osječkog (i čakovečkog) razgovornog jezika, ovaj će se rječnik zbog broja leksema prikazati na drugačiji način. Prvi navedeni leksem u svakoj od deset kategorija (*v.* 3.1.) pripada standardnom hrvatskom jeziku, a njemu su s desne strane pridruženi svi žargonizmi navedeni u anketi osječkih srednjoškolaca. Nadalje, ti su leksemi poredani prema učestalosti pojavljivanja, koja je prikazana u zagradi uz leksem.

Nakon navođenja svih primjera, sljedeći je korak, odnosno zadaća, ukratko navesti tvorbu žargonizama, kao i kategorizirati ih u tvorbu metatezom, zatim hipokoristike, deminutive, augmentative, pejorative, apelative, neologizme te one tvorene transfonemizacijom, transmorfemizacijom i sufiksima. Na samom kraju slijedi navođenje porijekla prikupljene građe.

4.1.1. Prikupljena građa na primjeru ankete

1) Obitelj

Baka	Baba (5), nana, bakuta, bakica, bakenzi, abuela
Brat	Buraz (8), tebra (7), braco (4), bro (2), brate, bratko, brale, cobra
Bratić	Tićbra (7), moje koljeno, bratićko, tebra
Djed	Dida (12), deda (8), djeda, dedo
Majka	Mama (13), stara (6), majčica (2), madre (2), keva, mater, muti
Otac	Tata (11), stari (7), ćale (3), tatica (2), tajo (2), babo, padre
Punac	Puniša, pukija
Punica	Punjana
Rođak/inja	Rođo (9), rodica (3)
Sestra	Seka (12), sis (4), troses (2), sister (2), sestrica, sekica, sekili, sekara
Sestrična	Sister (2), sestrič, seka
Snaha	Snaja (5), snajka, sna
Šogor/ica	Šogi/ca (8), šogy

2) Škola/fakultet

Četvorka (ocjena - vrlo dobar)	Skoro pet
Dvojka (ocjena - dovoljan)	Labud (13), dvica (5), odličan (2), dvičak, budla

Fakultet	Faks (26)
Gimnazija	Gimba (20)
Jedinica (ocjena - nedovoljan)	Komad (24), keber (6), kolac (4), kec (3), komadina (2), kolčina
Neopravdano izostajanje s nastave	Markiranje (12), neopravdani (6), kava (3), gifta, bježanje
Papirić, nedopuštene bilješke pri rješavanju zadataka	Šverc (26), švera (3), šalabahter (2), šverčina, špinkcetel
Pernica	Perna
Petica (ocjena – izvrstan, odličan)	Petača (4), peca (2), nedostižna ocjena, petak, bravo
Srednjoškolsko igralište	Srednjika (24)
Student, studentica	Studoš/ica (10), fakultetlija
Trojka (ocjena - dobar)	Trica (11), tričak, srpski broj, taman, kraljevska ocjena
Učiti napamet	Štrebati (24), bubati, nabubati
Više dovoljnih ocjena	pozitivno (5), prolaz (2), dovoljno, prolazim, dvojčice, labudovi, jezero
Više nedovoljnih ocjena	Vinograd (8), oh ne! (3), komadi (3), popravni (2), kolci (2) komadine, s*anje

3) Prijevozna sredstva, dijelovi i sl.

Autobus	Bus (26)
Automobil	Makina (2)
Bager	Begra
Bicikl	Bajs (16), bic (11), biciklo (4), dvokotač, bajk, crni zmaj, bicikleto
Ići pješice	Ići pjehe (13), ići pjegera (6), pješaka (4), pješke (3), na noge, cipelcug
Kaciga	Branimir Glavaš, šljem
Koturaljke	Role (22), rošule (2)
Motor	Bike, makina
Policijski kombi/kamionet	Marica (18), murija
Prednje staklo na automobilu	Šoferšajba (15), šajba (7)
Prednji plastični rubnik na autu	Branik (15)
Skuter	Skutić (4), vespa, tersku
Struganje pogonskih kotača automobila ili nekog dijela tijela po tlu	Šlajdranje (3), verglanje (2), paljenje guma (2), ribanje, driftanje
Tramvaj	Trambika (5), tramba (3), tranđa (2), tram (2), butrino vozilo, tramđa, , trambaj, trambi, tram, tramvajko, strapebah
Vjetrobransko staklo motornog vozila	Šajba (4), mini šoferšajba
Vlak	Zug (2), voz (2), vlakonja, kvla, ču-ču

4) Osobe, zanimanja

Alkoholičar	Alkos (19), pijandura (3), cuger (2), kroner (2), alkić, pijanica
Bezvoljna osoba	Smor (3), ljakse (2), trula osoba, čangrizava osoba, flegma, krepalina, krepandus, ljenčuga, mrgud, ljenčina, kuhana noga
Curica	Mala (2), klinka (2), minđa, curka, curetak
Djeca	Klinci (10), dječurlija (4), malci (2), užas
Dječak	Klinac (3), klinjo (2), mali, dečkić
Djevojka	Butra (13), riba (2), ženska (2), gabor, likuša, trabu, mala mačka
Iznimno dotjeran muškarac	Šminker (4), macan (4), pican (3), šipster (2), metro (2), đentlmen, tigrić, latentni homić, peder
Kondukter/kontrolor	Kondor (5), kondić (3), tramvajska policija, plavci
Krojačica	Šnajderica (11), švelja (9), sašijmi sako
Malo dijete	Beba (11), bebač (3), balavac, klinjo, klinac
Mladić	Lik (11), tip (5), frajer (2), momak (2)
Muška osoba puna samopouzdanja, koja se ističe nečime	frajer (4), macan (3), ljakse, umišljenko, čoban, kreten
Muška osoba s kojom nismo u rodu	Lega (7), lik (6), brate, čovo
Neodgojeno ili razmaženo dijete	Derište (8), balavac (3), cmizdravac, huligan, neotesano dijete, derle
Nestašno dijete	Šlampavo dijete (2), vragolasto dijete (2), nestašan klinjo, razmaženko, šeprtlja, nespretnjaković, vražić, trapavo dijete, derište, zloćo, zloćko
Neznalica, nesposobnjaković, nespretnjaković	Šeprtlja (5), moron (3), luzer (2), mutav (2), smotanko (2), klošar, retard, šlampav, smoto, ljakse, idiot, smotan, šonja, levat, nesposoban, nesposobnjaković, krelo, zbunjola
Ološ	Klošar (3), smeće (2), gamad (2), bagra, propalica, huligan
Osjetljiva osoba	Mimoza (8), plačljivko (4), pekmez (3), derpe (2), emotivac, mimozica, cmizdro, plačljivac, *kapi, šonja, cvilidreta
Osoba koja drugima kvari zabavu, koja prekida igru, koja ne želi sudjelovati u društvenim aktivnostima	Partibrejker (19), partypooper (2), ljakse (2), kreten, ubiša, dosančić, naporna, derpe, kuhana noga, jado
Pijana osoba	Pijanac (14), alkos (4), pijandura (3), pijanica (2), alkoholičar, češki predsjednik, nacugan, kroner
Policajac	Murjak (13), pandur (4), ker (4), cipelić (2), drot (2), svinja, krimovac, ljakse, drole, papan, smorine
Policajac pješak	Cipelić (6), drot (5), ker (2), pandur
Policija	Murija (17), milicija (2), pandurija (2), panduri, kerovi
Postolar	Šuster (3), Hlapić (2), šegrt (2), obućar, triper
Priglupa osoba	Glupan (11), idiot (3), retard (2), tupav (2), tupan (2), panglu (2), retardiran, mutav, glupson, stup
Prijatelj/ica	Lega/ica (20), frend/ica (11), tosres, tebra, sister, prija/prijan
Radnik	Šljaker (4), pošten čovjek, majstor
Razrednica	Raska (25)
Sitničava osoba	Picajzla (6), cjepidlaka (4), škrtac (3), Ži(v)dov, škrtica

Skitnica, nitkov	Beskućnik (3), ološ (3), propalitet (2), skićo (2), klošar (2), lutalica (2)
Susjed	Komšija (12), komšo (3)
Šef/ica	Bos(s) (3), gazda (2), d*kadžija
Trudnica	Napumpana (4), skotna, trudnjača, kinder jaje, trudilja
Zamišljeno biće kojim se plaše djeca	Babaroga (16), čudovište, duh, čika Mirko
Zgodna cura	Butra (10), treba (4), komad (3), riba (2), dobra butra (2), avion, butra i pol, mačka, pi*a[9]

5) Odjeća i obuća

Cipele	Šuze (11)
Cipele visoke pete	Štikle (25), štice (6)
Čarapa	Sokna (5), zokna (2), nogogrijači
Hlače s nogavicama koje se ispod koljena naglo šire	zvono hlače (7), zvonce (4), zvonarice (4), zvoncare (2), trapezice, trapez, kišobran hlače
Hulahopke	Najlonke (13), štrample (14), hule
Klizaljke	Klize (7), oštre patike
Kratka suknja	Minica (18), minić (7), dopičnjak (4), minjak
Majica	Maja (10)
Papuče	Šlape (12), pape (2), šlapice, šlapke
Sportska majica s kapuljačom	Duksa (19), duks (4), hudika (2), dukser, hudica, hoodie
Tenisice	Patike (20), šuze (3), tene (2), tikepa
Traperice	Rifle (19), hlače (5), trapke (3), jeans (2)
Uzice za vezanje cipela	Pertle (24), šnjure, šnjire
Ženske ljetne sandale s remenčićima	Rimljanke (10), isusovke (5), sandale (3), šlape, špagerice

6) Modni dodatci, šminka, stil odijevanja

Dugi nokti	Kandže (8), lopate (5), pandže, nokturine
Frizura	Zurka (15), friz (6), zuza
Kapa s obodom naprijed	Šilterica (24)
Marama koja se u našoj kulturi obično nosi oko vrata kao modni detalj; dizajn je podrijetlom iz arapskog svijeta gdje se nosi na glavi	Palestinka (20)
Nakit	Đinđe (4), bižuterija (2), zlato, tozla, drangulije, željezo, ukras, skupe gluposti
Naočale	Cvike (14), očale (9), sunčike (2), ćoroskop (2), očare
Naušnice	Minđuše (9), minđe (3), zaušnjak

[9] Zbog vulgarnosti primjera, odlučeno je unutar takvog leksema zvjezdicom smanjiti njegov izričaj. Ova će se metoda primijenjivati kroz cijeli rad.

Novčanik	Šlajbuk, lisnica
Pretamni puder na ženskoj osobi	Žbuka (8), nutella (5), fasada (4), kreč, farba, prepečeno, cement
Remen	Kajš (24)
Sitnice	Stvarčice (2), gluposti (2), drangulije, picaboce
Zaručnički ili vjenčani prsten	Burma (13), vjereni prsten

7) Dijelovi tijela

Debeli prsti	Ćevapi (15), kobasice (4)
Glava	Vugla (13), glova (3), gloova (2), bundeva, tikva, glavurda
O-noge	Oksice (11), okserice (10), oks
Poprilično učvršćeni snopovi vlasi na masnoj kosi	Rezanci (14), putar, ulje, dredloksi, dredovi, špagete, čvarci
Stražnjica	Dupe (25), guza (10), pak (2), gooza, šule
Suha kosa	Slama (11), suvarak
Usta	Brnjica, labrnja
Veći trbuh	Škemba (10), pivski (trbuh) (10), stomak (2), trbuščina, trbušina, trbušica, stomačina
Velik nos	Kljuka (5), nosina (3), babura (2), Pinokio, orlovski nos, surla, orao, sokol, nosonja
Visoka osoba	Bandera (9), neboder (4), žirafa (2), drvo (2), koš (2), semafor, greda, stup, gromada, banderas, div, roda, čaplja
X-noge	Iksice (11), ikserice (6), ikseri

8) Hrana i piće

(Bijelo) vino s gaziranom mineralnom vodom	Gemišt (20), deci-deci (5), špricer (3), prst-prst, čajbus, senzacija
Kornet (za sladoled)	Fišek (8)
Lizalica	Lizalo (21), liza (3), lizaljka
Napiti se	Ubiti se (10), olešiti se (5), oduzeti se (4), namazati se (3), nacugati se (3), demolirati se (3), uništiti se (2), izuti se iz cipelica (2), sabiti se (2), opiti se (2), izbiti se, orokati se, naroljati se, opiti se, razbiti se, nalokati se, obliti se, prekobaciti se, unezvijeriti se, ozvijeriti se
Piće	Cuga (16)
Piti	Cugati (11), lokati (8), ločiti, labati, brizgati
Sladoled	Slamboš (13), slamba (6), slaja (2), slamba lamba, slatkač, slambo
Šećer u prahu	Štaub šećer (4), štaub
Vrhnje	Kajmak (20), pavlaka

9) Institucije, mjesta i prostorije; predmeti u njima

Deka	Blenki
Kafić	Kaf (9), birtija (8), kavana, birc, kafana
Kladionica	Klada (16), kladara (2), nezalazimtamoonica
Kukuružnjak	Čardak (2), metlice, šuška
Kupaonica	Kupatilo (15), ćenifa
McDonald's	Mek (23)
Nužnik	Wc (13), wc šolja (3), pisoar (2), vece, klozet
Pećnica	Rerna (15), šporet (3), špareт
Pernati pokrivač	Jorgan (15), perina (6)
Ručnik	Peškir (11), šugaman (2)
Slijepa ulica	Ćorac (2), zastoj
Tržnica	Pijaca (10), pija (6), pijac (5), vašar (1), plac
Tržnica rabljene robe i antikvarne krame	Crna pija, second-hand (7), autopija (2), buvljak, kvazi-antikvarijat, pijac, vašar, sajam, pija
Utičnica	Šteker (2), pec-pec, utikač, utekač
Valjak za tijesto	Oklagija (16), bat, batina, kalagija, razvijač, rasukač
Zatvor	Ćuza (10), buksa (5), tvorza (2), bajbok, ćorka

10) Životinje

Konj	Konjo (4), konjina, njko
Pas	Ker (21), ćuko (6), džukela (5), pseto (2), kerče, pasić, džukac, ćukac
Mačka	Maca (11), mica (4), mačor, cica, zlotvor, mačketina

11) Ostali izrazi

(prilog) Zamalo, umalo	Skoro (19), za dlaku (2)
Baviti se sumnjivim poslovima, okolišati, izbjegavati nešto	Muljati (5), mafija (4), muvati se (2), ilegaliti, eskivirati, zabušavati, mutiti
Besplatno	Bespla (14), za džabe (13), gratis
Biti premoćno najbolji u nečemu	Najbolji (3), rasturati (3), prdbr (3), naj, jak, glavni, kralj, sabiti, prvak
Biti u vezi	Biti zauzet/a (12), hodati (3), furati (2), papučariti
Biti znatiželjan, mučiti se znatiželjom	Zabadati nos (3), zabadalo (2), zapeti za nešto
Bočna daska na krevetu	Natkasna
Cigarete	Pljuga (15), cigare (11), cige (2), cigojneri, pljugenzi
Čačkati	Prčkati (8), čeprkati, pipkati, kopati
(potvrdno) Da	Aha (5), ja (5), jes (4), mhm (3), si (2), dap (2), ofc, oke, okej, ja ba
Daljinski upravljač	Daljinac (4)
Dio nečeg	Komad (7)
Disko	Klub (11), diskač (6)
Dosjetka, doskočica	Šema (4), dumina (2), fora, zad'o ga majstor

Dotjerati se	Spiciti se (10), spremiti se (4), skockati se (3), srediti se (2), picnuti se, napirlitati se
Dovesti u nepriliku	Zabrljati (2) , ususiti, unepriličiti, zajiba se, s*ebati, na*ebati
Društvo	Ekipa (16), klapa, gang, crew, bradrz, škvadra, Jarani
Druženje	Druškanje (3), klošariti (2), socijalizacija, zezanje
Dugački nevezani razgovor za razonodu	Čavrljanje (4), brbljanje (4), smaranje (3), ćaskanje (3), laprdanje
Duriti se	Dići nos, pi*diti se
Figurica (npr. za *Čovječe ne ljuti se*)	Čončika (3), pijun (3), čonča
Fizičko kažnjavanje	Batine (9), mlatiti
Fotografija	Fotka (14), slika (9), slija (2)
Glazba	Mjuza (7), zika (3), muzika (2)
Glupo	Jadno (5), mutavo
Gotovina	Keš (16), pare (5), Ante (4)
Grubo se nekoga riješiti	Otarasiti se (7), od*ebati (5), otpušiti, šutnuti, šutnuti, odbaciti, nogirati
Gužva	Gužvara (4)
Hvaliti se, prenapuhavati priču	Zaloviti (3), preseravati se (3), ken*ati, s*ati, biti ljakse
Imati mnogo novca	Bogatun (3), biti pun ko brod (3), ležati na parama (3)
Jesti	Žderati (12), glabati, papati
Krpa za brisanje poda	Mop, močo
Kupovina namirnica na veliko	Nabavka (4), šoping (3)
Lijepo, uredno (o odjeći, uređenju)	Skockano, sređeno
Mijenjati (brzinu, programe na tv-u)	Šaltati (2), prebaciti
Mrmljati	Buncati (3), frfljati
Nastradati (napraviti nešto loše, očekivati posljedice)	Na*ebati (3), fasovati (2), dobiti po pi*ki
(negativno) Ne	No (7), najn (3), jok, ma no, a-a
Ne obraćati pozornost	Ne doživljavati (3), boliti ku*ac, ne obazirati se
Neobvezan razgovor; govor određene društvene skupine; priča	Spika (3), čavrljanje, četanje
Neoriginalan, nekreativan obrazac od kojeg se ne odstupa; sustav	Šablona
Neprestano gledati u koga ili u što	Buljiti (11), zuriti
Nered, pretjerano ili kaotično stanje	Kaos (4), šou (2), krmačluk, kič
Nešto bezvrijedno, smeće	Glupost (2), treš
Nešto dosadno, loše, što nije vrijedno spomena	Nebitno (3)
Nešto glupo ili smiješno što netko kaže	Provala (3), fora, proser, gluposti

Nezaboravno, odlično	Super (4), persu, ludilo, šou
Nogomet	Nogoš (10)
Novac	Pare (11), lova
Opustiti se	Relaksirati se (3), čilirati
Originalno (luckasto, šaljivo)	Pravo, oriđiđi
Osramotiti se	Obrukati se (4), blam
Otmjeno	Fensi (2), classy
Otpustiti s posla; prekinuti ljubavnu vezu	Dati nogu (3), prerezati, otpiliti, nogirati
Pepeljara	Čikara
Plaćeni glazbeni nastup	Koncert (8), gaža (3)
Plesati	Čagati, tancati, densati
Podvala	Fora
Pogodba, dobra cijena	Cijenkanje (2)
Pojesti nešto nabrzinu	Zameziti (3), prigristi (2), čoknuti, čalabrcnuti, šalabrcnuti, smazati, gricnuti
Pokušaj šarmiranja u svrhu naše koristi	Bariti (6), zavoditi, ulizivanje
Poludjeti	Popi*diti (2), pošiziti
Poslati sms	Sms schicken/šiken (2), sms-ati
Postaviti puno pitanja	Smoriti (3), dosađivati (2), smarati
Povodac, uzica	Lanac (2)
Pozornica	Bina (4), stejđ (3)
Pozvoniti komu na kućno zvono i pobjeći	Cimbre (7), cimbra, cimbris
Pričati gluposti	Baljezgati (3), brbljati, laprdati, s*ati, za*ebavati
Prijaviti, reći, otkucati	Cinkati (8), izdati
Pristajati uz koga ili što, biti pristalica	Ulizica
Puno i dugo plakati	Cmizdriti (4), plakati kao kišna godina, njariti se
Rap pjesma	Nigga pjesma
Razlika novca	Kusur (6), ostatak
Razmišljati, razumijeti, shvaćati, pretpostavljati	Kontati (4), kapirati (2)
Razumijeti	Kontati (5)
Reći napamet	Bubnuti (6), naštrebati
Rezervirati	Bukirati
Rođendan	Rondo (3), rođoš (3), ronđa (2), ročkas, ronđoš, rođ, romboš, pijanka
Sapunica	Sapunjara, španska serija
Skok u vodu na trbuh	Pauflek (3), daska (2), fail, lastavica
Smijati se	Kreveljiti se (4), klebariti se, kesiti se
Spavanje	Krnjanje
Spoj, sudar	Dejt (4), kava (2)
Super	Persu, genijalno
Šaljivo - doviđenja	Čč, čpb
Šetnja (u krug)	Rondel (2)
Tući se	Fajt (3), marisati se

Udariti	Lupiti (2)
Ukrasti nešto	Lapiti (2), maznuti (2)
Ušutujeti	Začepiti (2)
Uživjeti se u nešto, potpuno čemu posvetiti pozornost	Ufurati se
Višak novca, napojnica	Bakša (6), tip
Zabava	Parti (2)
Zadirkivati koga	Sprdati (2), pod*ebavati
Zaljubiti se	Zatreskati se
Zapravo	Ustvari

4.1.2. Analiza ankete

U suvremenom razgovornom jeziku razlikujemo nekoliko načina tvorbe žargonizama, a uz njihovo samo navođenje, tvorba će se prikazati na temelju primjera iz dobivenih anketa.

a) Metateza

Metateza je premetanje, obrtanje ili mijenjanje poretka glasova, obično suglasnika, i glasovnih skupina u riječi[10]. Iz gore navedenog rječnika možemo izdvojiti ukupno šesnaest primjera ovakve tvorbe: *begra* – bager; *budla* – labud; *cobra* – braco, brat; *kvla* – vlak; *ljakse* – seljak; *njko* – konj; *panglu* – glupan; *tebra* – brat, prijatelj; *tersku* – skuter; *tićbra* – bratić; *tikepa* – patike; *tozla* – zlato; *trabu* – butra; *troses* – sestra, prijateljica; *tvorza* – zatvor. Isto tako, nezaobilazni su pogrdni nazivi za određene (najčešće fizičke) karakteristike ljudi, kao i seksualnu orijentaciju, u koje ubrajamo primjer *derpe* – peder, homoseksualac.

b) Hipokoristici

Sljedeći način upotrebe žargonizama jest hipokoristički, koje se također naziva i imenovanjem nježnosti, odnosno riječi ili imenom od milja ili dragosti. U Težak-Babićevoj je *Gramatici hrvatskoga jezika* (Težak/Babić, 2009: 204-205) naveden dvojaki način tvorbe hipokoristika:

Najčešće se imenice odmila tvore tako da se osnova imenice pokrati, nakon čega se na pokraćeni dio dodaju različiti sufiksi:

[10] Preuzeto sa: http://www.hrleksikon.info/definicija/metateza.html, 2. kolovoza 2013.

i. Od temeljne se riječi uzima samo prvi slog s jednim ili dvoje zatvornika, na koje se dodaju sufiksi *-e*, *-o*, *-ica*, *-ko*, kao u primjerima *bakica* – baka, *curetak* – curica, *majčica* – majka, *rođo* – rođak, *rodica* – rođakinja, *tatica* – tata (hip. otac).

ii. Od temeljne se riječi izostavlja sve iza prvog otvornika, a na taj se dio dodaju sufiksi *-ja*, *-ka*, *-ša*, *-ko*, *-jo*, *-lo*, *-šo*, *-co*. Primjeri su za ovakvu tvorbu sljedeći: *braco* – brat, *tajo* – tata (hip. otac), *seka*, *sekili* – sestra.

c) **Deminutivi**

Deminutiv je riječ ili oblik izveden iz druge riječi dodavanjem deminutivnog sufiksa kao što su *-ac*, *-ak*, *-ić*, *-čić*, *-ca*, *-ica*, *-čica*, *-ce*, *-ašce*, *-ence*, *-ešce*[11]. Govornici, koji ih najčešće nazivaju umanjenicama, koriste ih gotovo isključivo u pučkom govoru, dok ga je u svečanom govoru teško naći. Navedeni se nastavci najčešće pridavaju imenicama, iako nije isključen ni deminutivni oblik glagola. Umanjenicama imenica muškoga roda pridaju se sufiksi *–ić, -čić, -(a)c, -(a)k, -ečk(a)k, ič(a)k*; ženskoga roda sufiksi *–ca, -ćica, -ica*; srednjeg roda sufiksi *–ce, -ance, -ašce, -ence, -ešce*; dok se umanjenicama imenica različitih rodova pridaju sufiksi *elj(a)k, ulj(a)k, julj(a)k*[12]. Kod anketiranja osječkih srednjoškolaca, pobrojeni su sljedeći deminutivi:

i. *–ić: alkić* – alkoholičar, *kondić* – kondukter, *minić* – minica (kratka suknja), *nespretnjaković* – nespretna osoba, *pasić* – pas, *skutić* – skuter, *tigrić* – tigar (iznimno dotjeran muškarac)

ii. *–ica: brnjica* – brnja (usta); *mimozica* - mimoza (osjetljiva osoba); *sestrica*, *sekica* – sestra

iii. *–ce: dvojčice* – dvojke (ocjena: dovoljan)

iv. *–če: kerče* – ker (pas)

v. *–ćo: skićo* – skitnica.

d) Augmentativi

Za razliku od deminutiva, uvećana riječ, odnosno uvećanica, u lingvistici se naziva augmentativ. Tvorba je jednaka demintivu, no razlikuju se sufiksi, pa se tako u tvorbi augmentativa dodaju sufiksi *–una*, *-urina*, *-čina -eskara*, *-etina* i sl., no najčešći je sufiks *–ina*. Takve riječi izražavaju veličinu neke stvari ili bića. Iz ankete se može izdvojiti samo jedan primjer uvećanice tvoren spomenutim nastavcima, i to u samo jednom navođenju, a to je *mačketina* – mačka. No,

[11] Simeon, 1969: 220
[12] Težak-Babić, 2009: 198

osim ovih nastavaka, upotrebljava se i nastavak *–ine*, kao što je u primjerima *komadine* – više nedovoljnih ocjena te *nokturine* – dugi nokti.

e) Pejorativi

Često se u govoru, naročito u govoru mladih, upotrebljavaju imena pogrdna ili posprdna značenja, koja se nazivaju pejorativima. Takva značenja često su prikazana putem augmentativa i deminutiva, a nerijetko su ironična[13]. U osječkoj anketi pronalazimo sljedeće pejorative:

Alkos, *cuger*, *pijandura* – alkoholičar

Bagra – ološ

Balavac – dijete; onaj koji se nepristojno ponaša

Brnjica, *labrnja* – usta

Bubati – učiti napamet

Bundeva, *tikva* – glava

Cmizdro, *mimozica*, *emotivac*, *šonja* – osjetljiva osoba

Ćevapi, *kobasice* – debeli prsti

Derište – razmaženo dijete

Dječurlija – augm. od djeca

Jarani – društvo

Kandže, lopate, pandže, nokturine – dugi nokti

Klošar – skitnica

Kljuka, *orlovski nos*, *surla*, *babura*, *orao*, *sokol* – velik nos

Krelo – nesposobna osoba

Kuhana noga, *ljakse, smor, trula osoba* – bezvoljna osoba

Likuša – djevojka

Mutav, *retard*, *tupav*, *tupan*, *glupson*, *stup* – priglupa osoba

Napumpana, *skotna* – trudnica

Nigga pjesma – rap pjesma

Macan – iznimno dotjeran muškarac

Otpušiti – grubo se nekoga riješiti

Putar, *ulje*, *rezanci*, *špagete* - poprilično učvršćeni snopovi vlasi na masnoj kosi

Retard – neznalica

Šipster –engl. *shit* (s*anje) + eng. *hipster* (vrsta trendsetera)

[13] Simeon, 1969: 37

Tigrić – iznimno dotjeran muškarac

Žirafa, *roda*, *čaplja* – visoka osoba

f) **Apelativizacija**

U nekoliko primjera u anketi mogu se prepoznati imena stvarnih osoba ili likova iz literature ili filma, kao što su *Branimir Glavaš*, *Hlapić*, *Pinokio* te *Ante* (Gotovina). Njihova je upotreba karakteristična za označavanje određenih, najčešće fizičkih, osobina, a takva se upotreba naziva apelativizacija[14]. Upravo iz toga razloga *šegrt Hlapić,* iz poznatog djela Ivane Brlić-Mažuranić, u govoru mladih predstavlja postolara, često i naivca, dok je *Pinokio*, također lik iz djela, poznat po svom dugačkom nosu. Što se tiče *Glavaša* i *Gotovine*, mogli bi se uvrstiti u novu kategoriju imenovanja, a to je imenovanje predmeta po istoimenim vlastitim imenima ili prezimenima. Osim navedenih, moguća je i upotreba imena gradova i područja, na primjer *palestinka* - marama koja se u našoj kulturi obično nosi oko vrata kao modni detalj, čiji je dizajn podrijetlom iz arapskog svijeta gdje se nosi na glavi, te *rimljanke* i *isusovke* za ljetnu žensku obuću.

g) Transfonemizacija i transmorfemizacija

Jedna od najčešćih upotreba žargonizama, pa tako i najbitnija osobina takvog govora, jest fonološka i morfološka prilagodba stranih riječi. Zbog sve veće globalizacije i dodira sa što više različitih kultura, a time i jezika, svaki narod podliježe određenim unutarjezičnim promjenama. Sukladno tome, i u hrvatskom se jeziku, zbog masovnog utjecaja najdominantnije svjetske kulture i njihovog – engleskog – jezika, u jeziku mladih prepoznaje sljedeća značajka: preuzimanje riječi iz stranih jezika, najčešće iz prethodno spomenutog engleskog jezika, koje zatim podliježu promjenama na fonološkoj i/ili morfološkoj razini. Prva od spomenutih razina naziva se transfonemizacija, dok je druga transmorfemizacija.

Transfonemizacija je „zamjena fonoloških elemenata jezika davaoca elementima jezika primaoca, a javlja se u toku formiranja fonološkog oblika posuđenice u jeziku primaocu“ (Filipović, 1986: 119). Sljedeći je korak transmorfemizacija, odnosno postupak usklađivanja s morfološkim sistemom jezika primatelja do te razine da je nakon poprimanja svih morfoloških kategorija imenica moguće i dekliniranje istih.

Sukladno gore navedenim definicijama, u provedenoj se anketi navode prilagođenice iz sljedećih stranih jezika:

[14] Apelativ (lat.) - zajednička, opća imenica za označivanje svih predmeta iste vrste, nasuprot vlasitom imenu (dvor – Dvor, utrina – Utrina, sljeme – Sljeme).
(preuzeto sa: http://www.hrleksikon.info/definicija/apelativ.html, 2. kolovoza 2013.)

i. Anglizmi: *Bajk* – eng. *bike*, skraćeno od *bicycle* (bicikl)

Bajs – eng. *bicycle* (bicikl)

Blenki –eng. *blanket* (deka)

Bradrz – eng. *brothers* (braća, muško društvo)

Bukirati – eng. *to book* (rezervirati)

Četanje – eng. *chat* (razgovor)

Čilirati – eng. *to chill* (opustiti se)

Densati – eng. *to dance* (plesati)

Driftanje – eng. *drift* (struganje pogonskih kotača automobila)

Fajt – eng. *to fight* (tući se)

Fensi – eng. *fancy* (otmjeno)

Fotka – eng. *photo* (fotografija)

Frend/*frendica* – eng. friend (prijatelj/ica)

Huligan – eng. *hooligan* (siledžija)

Jes – eng. *yes* (da)

Keš – eng. *cash* (gotovina)

Luzer – eng. *loser* (gubitnik, neznalica)

Mjuza – eng. *music* (glazba)

Okej – eng. *O.K.* (u redu)

Parti – eng. *party* (zabava)

Partibrejker – eng. *partybreaker* (osoba koja drugima kvari zabavu jer ne želi sudjelovati u društvenim aktivnostima)

Relaksirati se – eng. *to relax* (opustiti se)

Stejđ – eng. *stage* (pozornica)

Šoping – eng. *shopping* (kupovina na veliko)

Šou – eng. *show* (pretjerano ili kaotično stanje; nezaboravno)

Šuze – eng. *shoes* (cipele)

ii. Germanizmi: *Najn* – njem. *nein* (ne)

Sokna – njem. *die socke* (čarapa)

Štaub šećer – njem. *das Staubzucker* (šećer u prahu)

Tancati – njem. *tanzen* (plesati)

Zokna – njem. *die socke* (čarapa)

iii. Talijanizmi: *Bicikleto* – tal. *bicicletta* (bicikl)

h) Neologizmi

Neologizam dolazi od grčke riječi *néos*, što znači *nov*, te *lógos*, što znači *riječ*, a predstavlja novoskovanu, odnosno novotvorenu riječ, koja još nije ušla u aktivni rječnik. „Proces prihvaćanja ili odbacivanja neologizama zapravo je vrlo demokratičan: svi mogu predlagati, svi mogu glasovati i na kraju je vrlo jasno tko dobiva a tko gubi“ (Muhvić-Dimanovski, 2005:1). No u ovom slučaju moglo bi se pretpostaviti kako autorica govori o *Nagradi Dr. Ivan Šreter* koju dodjeljuje hrvatski jezikoslovni časopis *Jezik* za najbolju novu hrvatsku riječ, te nastavlja kako je „upotreba jedini vjerodostojan lakmus za uspjeh pokusa s novom riječi“.

Međutim, kako nastaju i kako se širi upotreba novotvorenica u zatvorenijim krugovima, za razliku od gore spomenute državne nagrade, čiji se krajnji rezultat, odnosno tri pobjedničke novotvorenice, prenosi putem svih audio-vizualnih medija? Moglo bi se reći da je upravo u tome čar novotvorenica, budući da u stvaranju novih riječi ravnopravno mogu sudjelovati i jezikoslovci i tzv. laici.

Takvi novi leksemi najčešće nastaju iz potrebe da se označe novi predmeti, pojave i pojmovi, poslovi, institucije ili jednostavno iz hira onih koji govore. Najprije nastaju u zatvorenom krugu specijalnih jezika, na primjer u književnosti, znanosti, umjetnosti i slično, ili u zatvorenom krugu određenih socijalnih skupina. Nakon što govornici prepoznaju njihovu prikladnosti i potrebu u određenim aspektima njihovog života, takvi leksemi prelaze u općeuporabni rječnik ili jezik svakodnevne upotrebe. Ukoliko su dobro tvoreni, oni ponekad ulaze u aktivni rječnik, no ukoliko nisu, smatraju se barbarizmima. Oni su nužni i neophodni, a njihova nepobitna karakteristika mora biti ta, da iako su to novotvorene riječi, one još uvijek moraju biti u duhu narodnog jezika[15].

Tvorba je neologizama različita, mogu nastati izvođenjem, posuđivanjem riječi iz drugih jezika, stvaranjem novih riječi prema postojećim uzorima ili pak izmišljanjem. Budući da o neologizmima u razgovornom jeziku nema previše riječi u leksikološkoj literaturi, u sljedećoj će se točki navesti primjeri iz ankete tvoreni pomoću nekoliko različitih sufiksa.

i) Sufiksalna tvorba

[15] Melvinger, 1984: 70

Što se tiče sufiksalne tvorbe razgovornog jezika, odnosno konkretnije žargonizama, ističe se nekoliko najčešće upotrebljavanih nastavaka, a to su: *-ač*, *-as*, *-ić* te *–injak*. U prikupljenoj građi iz ankete za primjere se mogu uzeti sljedeći leksemi:

i. *-ač: Bebač* – malo dijete
Diskač – disko klub
Petača – petica, ocjena – izvrstan
Razvijač, *rasukač* – valjak za tijesto
Slatkač – sladoled
Trudnjača – trudnica
Utikač, *utekač* – utičnica

ii. *-as: Banderas* – visoka osoba
Roćkas – rođendan

iii. *–ić: Alkić* – alkoholičar
Cipelić – policajac; policajac pješak
Dečkić – dječak
Dosančić – dosadna osoba (osoba koja drugima kvari zabavu, koja prekida igru, koja ne želi sudjelovati u društvenim aktivnostima)
Kondić – kondukter
Minić – kratka suknja
Nesposobnjaković – neznalica, nesposobna osoba
Nespretnjaković – nespretna osoba
Pasić – pas
Skutić – skuter
Tigrić – iznimno dotjeran muškarac
Vražić – nestašno dijete

iv. *-injak: Dopičnjak* – kratka suknja
Minjak – kratka suknja
Zaušnjak – naušnice
Suvarak – suha kosa

4.2. Žargonizmi u čakovečkom razgovornom jeziku

Kao i u prethodnom, u ovome će se poglavlju, nakon navođenja prikupljene građe putem anketa, ukratko navesti tvorba žargonizama, kao i hipokoristici, deminutivi, augmentativi, primjeri apelativizacije, te fonološka i morfološka prilagodba posuđenica, kao i najčešći sufiksalni nastavci.

U niže navedenoj anketi prvi navedeni leksem u svakoj od deset kategorija pripada standardnom hrvatskom jeziku, a njemu su s desne strane pridruženi svi primjeri navedeni u anketi osječkih srednjoškolaca. Nadalje, ti su primjeri, odnosno žargonizmi, poredani prema učestalosti pojavljivanja, koja je prikazana u zagradi uz leksem.

4.2.1. Prikupljena građa na primjeru ankete

1. Obitelj

Baka	Bakica (3), baba (3), babica, mamica, greni, oma
Brat	Buraz (7), braco (3), bro (2), bracek, burki
Bratić	Tićbra
Djed	Deda (15), dedek, japica, dedo, opa
Majka	Stara (2), mamić, moti, mamica, mamili
Otac	Japa (2), stari (2), japek
Punac	Tast, test
Rođak/inja	Rođo (2)
Sestra	Seka (3), sister (2), sis (2)
Snaha	Sneha (13)
Svekar	Svok (2), svak
Šogor/ica	Šogi (2), šogy

2. Škola/fakultet

Četvorka (ocjena - vrlo dobar)	Štiri (6), štirojka, predobar
Dvojka (ocjena - dovoljan)	Labud, dvica
Fakultet	Faks (17)
Gimnazija	Gimna (4)
Jedinica (ocjena - nedovoljan)	Šus (6), jen (2), količ, kulja, aligator, ajnc, čop, ač, kolac, kec
Neopravdano izostajanje s nastave	Frentanje (18), neopravdani (5)
Papirić, nedopuštene bilješke pri rješavanju zadataka	Šalabahter (21), šalić
Pernica	Tokica (15), tok
Petica (ocjena – izvrstan, odličan)	Paun

Srednjoškolsko igralište	Školsko (4)
Trojka (ocjena - dobar)	Trica (2)
Učiti napamet	Štrebati (23), bubati
Više dovoljnih ocjena	Stupanje, dosta
Više nedovoljnih ocjena	Vinograd (4), senokoša, kolci, kriza je

3. Prijevozna sredstva, dijelovi i sl.

Autobus	Bus (22)
Bicikl	Biciklin (11), bajk (9), beciklin (3), bic (2), bajs
Ići pješice	Peške (8), pešice (5), cipelcug (3), cipelzug, šepice, pehake, cum fus
Kaciga	Šlem (2)
Koturaljke	Role (18), rolšuhe
Motor	Motour, makina
Policijski kombi/kamionet	Marica (8), pajkani
Prednje staklo na automobilu	Šajba (6), šoferšajba (2)
Prednji plastični rubnik na autu	Spojler, branik (6), bumper
Skuter	/
Struganje pogonskih kotača automobila ili nekog dijela tijela po tlu	Šlajdranje (4), drift
Tramvaj	/
Vjetrobransko staklo motornog vozila	Kukcobran, kukcobranik, šajba
Vlak	Cug (9), kula

4. Osobe, zanimanja

Alkoholičar	Alkić (9), pijandura (2), voli piti i zapiti
Bezvoljna osoba	Lenčina (2), niškoristi, lenčuga, biti u depri, flegma, za ništ, renofanec, za*urac
Curica	Pucka (12), deklica (3), pucika (2), poucka
Djeca	Deca (17), balavci (2), dečurlija, balavurdija, klinci
Dječak	Dečec (7), dečko (6), dečker (4)
Djevojka	Puca (11), dekla (3)
Iznimno dotjeran muškarac	Šminker (7), frajer (7), serator, šmeker, đentlmen, peder
Kondukter/kontrolor	Kondus (5), kondos
Krojačica	Švelja (12), šnajderica
Malo dijete	Dete (4), balavec (2), bebač (2), dečurlija, detešce, detece, klinac, klinka
Mladić	Dečko (9), momče, mladec
Muška osoba puna samopouzdanja, koja se ističe nečime	Frajer (5), biti pun sebe (2), hormok

Muška osoba s kojom nismo u rodu	Striček (2), niko i niš
Neodgojeno ili razmaženo dijete	Derište (7), balava/ec (6), fačok, dečurlija
Nestašno dijete	Zletano dete, živo dete, zvrk, zmotanac, fačok
Neznalica, nesposobnjaković, nespretnjaković	Niškoristi (2), lulek, lelek, ritardanko, budala, klempavec, za ništ, bedak
Ološ	Niškoristi (3), gamad, bedak, smrad, bik
Osjetljiva osoba	Pi*kica (2), pekmez (2), emo
Osoba koja drugima kvari zabavu, koja prekida igru, koja ne želi sudjelovati u društvenim aktivnostima	Partibrejker (10), posebni hormok
Pijana osoba	Pijandura (3), pijanček, maturant
Policajac	Murjak (6), pandur (4), miličnik, pajkan (3), milicajec (3), policajec (3), pajkač
Policajac pješak	Murjak (2), pandur, miličnik, policajec
Policija	Rija, murija (8), milicija (4), pajkani (4)
Postolar	Stolar (5), šoštar (2),
Priglupa osoba	Bedak (3), glupan (3), budala, majmun, debil, hrmak
Prijatelj/ica	Frend/ica (17), drug
Radnik	Šljaker (4), mešter, težak
Razrednica	Raska (11)
Sitničava osoba	Picajzla (2), pedant, perfekcionist
Skitnica, nitkov	Niškoristi (2), potepuh, beskućnik, klošar
Susjed	Sosed (5), sousid
Šef/ica	Gazda, bos
Trkač	Bežač
Trudnica	Gravidna
Zamišljeno biće kojim se plaše djeca	Babaroga (14), krampus
Zgodna cura	Mačka (3), maca (2), fajna dekla, lepa dekla, frajla, lepota, pi*ka

5. Odjeća i obuća

Cipele	Šolci (2), šuze (2)
Cipele visoke pete	Štikle (22), visoki šolci, hajhils
Čarapa	Štom/nfa (11)
Hlače s nogavicama koje se ispod koljena naglo šire	Trapezice (7), trapez (3), zvona
Hulahopke	Najlonke (8), štrampe (5)
Kratka suknja	Minica (20), dopičnjak, šosek, šos
Papuče	Šlape (4)
Sportska majica s kapuljačom	Hoodie (5), hudi, duksa
Tenisice	Patike (16)

Traperice	Trapke (2), đins/jeans
Uzice za vezanje cipela	Žne/iranci (18)
Ženske ljetne sandale s remenčićima	Gladijatorice/ke (3), japanke (2)

6. Modni dodatci, šminka, stil odijevanja

Dugi nokti	Škrampli (3), škromplji
Frizura	Friska (4), friz
Kapa s obodom naprijed	Šilterica (19), šiltača
Marama koja se u našoj kulturi obično nosi oko vrata kao modni detalj; dizajn je podrijetlom iz arapskog svijeta gdje se nosi na glavi	Palestinka (13)
Nakit	Bižuterija
Naočale	Očal(j)e (12), cvikeri (3), očalne, cvike
Naušnice	Ringlini (10), rinčice (6)
Novčanik	Kesa (3), kubilar (3), buksa (2)
Pretamni puder na ženskoj osobi	Dimnjačar, fasada, kvarc
Remen	Kajš
Sitnice	Čičkarije
Torba	Taška (4)

7. Dijelovi tijela

Debeli prsti	Ć(e)vapi (3), mehaničarski prsti (2), hrenovke, ščepci
Glava	Tikva (2), huba
O-noge	Okserice (3), oksice (3), oks
Poprilično učvršćeni snopovi vlasi na masnoj kosi	Rezanci (4)
Stražnjica	Prda (2)
Suha kosa	Slama (5)
Usne	Vusnice (7)
Usta	Lampa (3), vusta
Veći trbuh	Pivski želudac/želodec/trbuh (6), škemba (4), trbušina, crevo, bučka
Velik nos	Pinokio, ledolomac, krumpir, nosonja, surla
Visoka osoba	Bandera (3), div (2)
X-noge	Ikserice (4), iksice (3), noge u križ

8. Hrana i piće

(Bijelo) vino s gaziranom mineralnom vodom	Gemišt (20), špricer (3)
Kornet (za sladoled)	Tutica (9)
Krvavica	Čurka (17)
Lizalica	Lizaljka (17), lizanka
Napiti se	Našvasati se (2), nažderati se (2), nalijati se (2), oderati se, napojiti se, fsekati se, nažrati se, nalokati se, ubiti se od alkohola
Piće	Pijača (14)
Piti	Žrti (2), žderati (2), nacejati se, lokati
Sladoled	Sladač
Šećer u prahu	Kokain, štaub cukor
Vrhnje	/

9. Institucije, mjesta i prostorije; predmeti u njima

Deka	Guj (6), gunj (2), poplon
Kafić	Krčma (4)
Kladionica	Kladara (3)
Kukuružnjak	Kuržjak (8), koružnjak (3), koržjok, kronjak
Kupaonica	Kupiona
McDonald's	Mek (6)
Nužnik	Wc (14), zahod (3), ve-ce (2), šekret (2)
Pećnica	Kahlja (2)
Pernati pokrivač	Poplo/un (4), dujha
Ručnik	Brisač (3)
Tržnica	Plac (10), pijac
Tržnica rabljene robe i antikvarne krame	Second hand shop (2), buvljak, kroma
Utičnica	Šteker (14)
Valjak za tijesto	Mlinček (4), mlinčenjek (4), tenac, voljek, tinčor
Zatvor	Rešt (4), buksa (2), čuza (2)

10. Životinje

Mačka	Cicek
Pas	/

11. Ostali izrazi

(prilog) Zamalo, umalo	Skoro(m) (10)
Baviti se sumnjivim poslovima, okolišati, izbjegavati nešto	Mutiti (3), komplicerati, muljati, zmotavati se
Besplatno	Zabadaf/v (8), fraj (2), badava, fri
Biti premoćno najbolji u nečemu	Najjače

Biti u vezi	Biti zauzet (3), hodati (3), biti skupa
Cigarete	Čiki (14), cigaretlini
Čačkati	Prčkati
(potvrdno) Da	Je (13)
Disko	Diskač (8)
Dotjerati se	Srediti se (6), skockati se (2), zrihtati se, urediti se, sfurati se
Dovesti u nepriliku	Za*ebati (2), s*ebati, uvaliti
Društvo	Škvadra, ekipa, kompanija
Druženje	Druškanje
Dugački nevezani razgovor za razonodu	Za*ebancija (2), čil, žlabranje, brbljanje, chat
Duriti se	Fujiti se (6), srditi se (3), furiti se
Figurica (npr. za *Čovječe ne ljuti se*)	Čoplek (6), pijun, čovječuljak
Fizičko kažnjavanje	Biti nekog (4), buhanje, mlaćenje
Fotografija	Slika (9), fotka (4), sljika
Glazba	Muzika (12), mjuza
Glupo	Bezvezno (2), bedasto, mutavo
Gotovina	Keš (14), pare (2), penezi
Grubo se nekoga riješiti	Od*ebati (5), otpiliti, otjerati
Gužva	/
Hvaliti se, prenapuhavati priču	Preseravati se (2), hvalisati se (2), raditi od muhe slona, ku*čiti se
Imati mnogo novca	Biti pun para (2), biti pun love
Jesti	Žderati (2), ječti
Krpa za brisanje poda	Mop, mopica
Kupovina namirnica na veliko	Šoping (9), zadruga, fasung
Lijepo, uredno (o odjeći, uređenju)	Sređeno (2), fajn
Mijenjati (brzinu, programe na tv-u)	Šaltati (3), čenđati, štrkati
Mrmljati	Frfljati (2), gunđati
Nastradati (napraviti nešto loše, očekivati posljedice)	Na*ebati (2), nadrapati, nastradati, zgoreti
(negativno) Ne	Nej (3)
Ne obraćati pozornost	Ignorirati (3), ne šljiviti, hitati ignor, boli ku*ac, od*eb
Neobvezan razgovor; govor određene društvene skupine; priča	Spominati se, tračanje, čil, chat, za*ebancija
Neprestano gledati u koga ili u što	Buljiti (16), blejiti (2), zuriti (2), piljiti
Nered, pretjerano ili kaotično stanje	Kaos (4), entropija, koma, baksuz, svinjac, đumbus
Nešto bezvrijedno, smeće	Bezveze
Nešto dosadno, loše, što nije vrijedno spomena	Glupost (3), nebitno, bezveze, koma
Nešto glupo ili smiješno što netko kaže	Glupost, budalaština, dobra fora

Nezaboravno, odlično	Super (3), bomba, zakon, je*eno
Nogomet	Nogač (3)
Novac	Penezi (9), pare (7), lova
Osramotiti se	Zblameriti se (2), obrukati se (2)
Otmjeno	Fensi (3), šminkerski
Otpustiti s posla; prekinuti ljubavnu vezu	Ostaviti, gotovo amen
Pepeljara	Čikabernica
Plaćeni glazbeni nastup	Gaža (5), gig, koncert, svirka
Plakati	Bečati se (4), rožđiti, cmizdriti
Plesati	Čagati
Podvala	Spačka
Pogodba, dobra cijena	Cjenkati se, dogovor
Pojesti nešto nabrzinu	Staviti pod zub (2)
Pokušaj šarmiranja u svrhu naše koristi	Ulizivanje (2), zavađanje (2)
Poludjeti	Ponoreti (3), pošiziti (2), bnoreti, popi*diti
Poslati sms	Sms-ati (2), textati
Postaviti puno pitanja	Biti dosadan (3), dosađivati
Povodac, uzica	Vodilica
Pozornica	Bina (5), stejđ (2)
Pričati gluposti	Meljati (gluposti), glumiti, blebetati, baljezgati, pričati postiglu, glupirati se
Prijaviti, reći, otkucati	Cinkati (2), drukati
Puno i dugo plakati	Roniti (suze) (2), tuliti (2), cmizdriti (2), rožđiti, jecati
Rap pjesma	Rep
Razlika novca	Ostatak
Razmišljati, razumijeti, shvaćati, pretpostavljati	Kužiti
Razumijeti	Kužiti (4)
Reći napamet	Izrecitirati
Rezervirati	Bukirati
Rođendan	Roćkas (2), rojsni den
Sapunica	Serija
Skok u vodu na trbuh	Daska (6), palačinka, lastavica
Smijati se	Cerekati se, ceriti se, heliti se
Spoj, sudar	Dejt (9), čvenk
Super	Unglaublih, cool, grejt, zakon
Šaljivo - doviđenja	Čao, zdravo, zbogom, bokić
Šutjeti	Močati
Tući se	Biti se (10), pokati se, kefati se, buhati se, fajtati se
Udariti	Vudriti (10), boksnuti, fčehnuti
Ukrasti nešto	Fkrasti (10), drpiti, maznuti
Ušutujeti	Ftihnuti (4), začepiti (3)
Uživjeti se u nešto, potpuno čemu posvetiti pozornost	Udubiti se
Višak novca, napojnica	Trinket
Zabava	Fešta (2), parti (2), fan
Zadirkivati koga	Za*ebavati (6), podje*avati nekoga

Zaljubiti se	Zatreskati se (5), zatelebati se (2)
Zapravo	Ekšli (2), inače, ustvari, u biti

4.2.2. Analiza ankete

Sljedeći su načini tvorbe, zajedno s definicijama, pobliže predstavljeni u poglavlju 4.1. (poglavlje: *Žargonizmi u osječkom razgovornom jeziku*), pa će se iz toga razloga oni samo ukratko ponoviti, a njima će se pridodati primjeri iz novo navedene, čakovečke, ankete.

a) Metateza

Metateza, odnosno premetanje, obrtanje ili mijenjanje poretka glasova i glasovnih skupina u riječi, u čakovečkom je razgovornom jeziku zastupljenija u manjoj mjeri nego u Osijeku. U cjelokupnoj anketi navedeno je samo nekoliko leksema takve prirode, a to su: *tićbra* – bratić, *pričati postiglu* – pričati gluposti te *šepice* – pešice (pješke), od kojih su prvi i drugi navedeni samo jednom, dok je treći primjer naveden čak u pet navrata.

b) Hipokoristici

Hipokoristično imenovanje, odnosno imenovanje nježnosti, najčešće se tvori tako da se osnova imenice pokrati, nakon čega se na pokraćeni dio dodaju različiti sufiksi:

i. Od temeljne se riječi uzima samo prvi slog s jednim ili dvoje zatvornika, na koje se dodaju sufiksi *-e*, *-o*, *-ica*, *-ko*, kao u primjerima *bakica, babica* – baka, *japica* – djed, *mamica* – majka, *rođo* – rođak.

ii. Od temeljne se riječi izostavlja sve iza prvog otvornika, a na taj se dio dodaju sufiksi *-ja*, *-ka*, *-ša*, *-ko*, *-jo*, *-lo*, *-šo*, *-co*. Primjeri su za ovakvu tvorbu sljedeći: *braco, burki, buraz* – brat, *seka* – sestra.

c) Deminutivi

Nadalje, u svakom je razgovornom jeziku poznata upotreba deminutiva, odnosno umanjenica, koje nastaju dodavanjem deminutivnih sufiksa kao što su *-ac*, *-ak*, *-ić*, *-čić*, *-ca*, *-ica*, *-čica*, *-ce*, *-ašce*, *-ence*, *-ešce*. U navedenoj se građi ističu se sljedeći deminutivi:

i. *–ac: klinac* – malo dijete; *ledolomac* – velik nos; *zmotanac* – nespretna osoba

ii. *–ak: bedak*, *hrmak* – ološ, neznalica, priglupa osoba; *čovječuljak* – figurica; *dopičnjak* – kratka suknja; *murjak* – policajac; *težak* – radnik

iii. *–ić: alkić* – alkoholičar; *mamić* – mama; *šalić* – šalabahter (nedopuštene bilješke pri rješavanju zadataka)

iv. *–ica: deklica* – dekla (curica); *dvica* – dvojka (ocjena: dovoljan); *mopica* – mop (krpa za brisanje poda); *tokica* – tok (pernica); *trica* – trojka (ocjena: dobar)

v. *–ce: detece* – malo dijete

vi. *–ešce: detešce* – malo dijete

d) Augmentativi

Augmentativ, odnosno uvećanica, koja se prepoznaje po sufiksima *–una*, *-urina*, *-eskara*, *-etina* i sl., u anketi se ne navodi nijednom. No, prepoznaje se drugi nastavak koji također izražava veličinu neke stvari ili bića, a to je *–ija*, kao što je u primjeru *dečurlija, balavurdija* – djeca.

e) Pejorativi

Kao što je već spomenuto, pejorativi su imena pogrdna ili posprdna značenja, a najčešće su prikazana augmentativima ili deminutivima, kao što su:

Alkić – alkoholičar

Bik – ološ

Budala, *majmun*, *debil* – priglupa osoba

Dečurlija, *balavurdija* – djeca

Fačok – nestašno dijete

Frajer – iznimno dotjeran muškarac

Hormok – muška osoba puna samopouzdanja, koja se ističe nečime

Klošar – skitnica

Lenčuga – bezvoljna osoba

Pekmez, *emo* – osjetljiva osoba

Ritardanko, *lulek*, *lelek*, *budala*, *klempavec*, *bedak* – neznalica, nesposobna i nespretna osoba

Rožđiti – plakati

Šekret – nužnik

Škrampli, *škromplji* – dugi nokti.

f) Apelativizacija

Nadalje, u primjerima *palestinka* i *Pinokio* možemo prepoznati naziv države, kao i lika iz literature, no njihova značenja nisu doslovna – *palestinka* u razgovornom jeziku predstavlja

maramu koja se u našoj kulturi obično nosi oko vrata kao modni detalj, a čiji je dizajn podrijetlom iz arapskog svijeta gdje se nosi na glavi; dok upotreba Pinokijevog imena naglašava nečiju fizičku osobinu, u ovom slučaju veličinu nosa. Isto tako poznata je upotreba obuće pod nazivom *japanke* i *gladijatorke*. Takvi primjeri pripadaju apelativizaciji, odnosno imenovanju predmeta, ljudi i njihovih osobina po istoimenim vlastitim imenima ili područjima.

g) Transfonemizacija i transmorfemizacija

Izuzev navedenih postupaka tvorbe žargonizama, također je bitno spomenuti fonološku i morfološku prilagodbu stranih riječi, odnosno transfonemizaciju i transmorfemizaciju. Kako su definicije ovih postupaka navedene u prethodnom poglavlju, ovdje će se navesti samo primjeri iz čakovečkog razgovornog jezika, a to su sljedeći:

i. Anglizmi: *Bajk* – eng. *bike*, skraćeno od *bicycle* (bicikl)
Bajs – eng. *bike*, skraćeno od *bicycle* (bicikl)
Bic – eng. *bike*, skraćeno od *bicycle* (bicikl)
Bro – eng. *bro*, skraćeno od *brother* (brat)
Bukirati – eng. *to book* (rezervirati)
Bumper – eng. *bumper* (prednji plastični rubnik na autu)
Chat – eng. *chat* (razgovor)
Čenđati – eng. *to change* (mijenjati[brzinu, programe na tv-u])
Čil – eng. *chill* (odmor)
Drift – eng. *drift* (struganje pogonskih kotača automobila ili nekog dijela tijela po tlu)
Đentlmen – eng. *gentleman* (kavalir)
Đins – eng. *jeans* (traperice)
Ekšli – eng. *actually* (zapravo)
Emo – eng. *emo*, skraćeno od *emotional* (osjetljiva osoba)
Fan – eng. *fun* (zabava)
Fensi – eng. *fancy* (otmjeno)
Frend/frendica – eng. *friend* (prijatelj/ica)
Fri – eng. *free* (besplatno)
Gig – eng. *gig* (svirka, koncert)
Grejt – eng. *great* (odlično, super)
Greni – eng. *granny* (baka)
Hajhils – eng. *high heels* (cipele visoke pete)

Hudi – eng. *hoodie* (sportska majica s kapuljačom)

Keš – eng. *cash* (gotovina)

Parti – eng. *party* (zabava)

Partibrejker – eng. *partybreaker* (osoba koja drugima kvari zabavu, prekida igru, ne želi sudjelovati u društvenim aktivnostima)

Ritardanko – eng. *retard* (neznalica, nesposobna osoba)

Sis – eng. *sis*, skraćeno od *sister* (sestra)

Sister – eng. *sister* (sestra)

Stejđ – eng. *stage* (pozornica)

Šoping – eng. *shopping* (kupovina na veliko)

Šuze – eng. *shoes* (cipele)

Textati – eng. *to text* (poslati sms)

Ve-ce – eng. *Water Closet* (nužnik)

ii. Germanizmi: *Ajnc* – njem. *eins* (jedan)

Cipelcug, *cipelzug* – hrv. *cipele* + njem. *Zug* (vlak) = pješice

Cug – njem. *Zug* (vlak)

Cum fus – njem. *zum* (sa, pomoću) + njem. *Fuss* (noge) = pješice

Fajn – njem. *fein* (lijepo, uredno)

Moti – njem. *Mutti*, dem. od *Mutter* (mama)

Oma – njem. *Oma* (baka)

Opa – njem. *Opa* (djed)

Šnajderica – njem. *Schneider* (krojač)

Štaub cukor – njem. *Staub* (prah) + njem. *Zucker* (šećer) = šećer u prahu

Štomfa – njem. *Strumpf* (čarapa)

Štrampe – njem. *Strumpf* (čarapa)

Unglaublih – njem. *unglaublich* (nevjerojatno, super)

h) Neologizmi

Jezična novotvorina, odnosno kovanica, jest riječ ili izraz novijega postanka. Ona ne pripada ni pučkom jeziku ni općeuporabnom leksiku, već ovisno o raširenosti upotrebe, ona ima

mogućnost uklapanja u suvremeni jezik. Kao što je spomenuto, može nastati izvođenjem, posuđivanjem riječi iz drugih jezika, stvaranjem novih riječi prema postojećim uzorima ili pak izmišljanjem. U sljedećoj se točki navodi tvorba žargonizama, istodobno i tvorba neologizama, pomoću nekoliko različitih sufiksa.

i) Sufiksalna tvorba

Na kraju je još potrebno spomenuti sufiksalne nastavke pomoći kojih se najčešće tvore žargonizmi, a to su: *-ač*, *-as*, *-ić* te *–injak*. Primjeri koji se mogu uzeti kao takvi jesu:

a) *–ač*: *Bebač* – malo dijete
   Bežač – trkač
   Brisač – ručnik
   Diskač – disko klub
   Nogač – nogomet
   Pajkač – policajac
   Sladač – sladoled
   Šiltača – kapa s obodom naprijed
b) *–as*: *Roćkas* – rođendan
c) *–ić*: *Alkić* – alkoholičar
   Bokić – pozdrav, bok
   Mamić – mama, hip. majka
   Šalić – šalabahter, nedopuštene bilješke pri rješavanju zadataka.

5. PORIJEKLO RIJEČI U RAZGOVORNOM JEZIKU

Velik broj prikupljene građe pripada domaćem sloju riječi, no ipak prevladavaju oni stranog porijekla. U ovom će se poglavlju raspravljati o učestalosti posuđivanja riječi iz određenih stranih jezika te kako je to posuđivanje utjecalo na sveukupni jezični razvoj.

Ćale, *studoš*, *rifle*, *cvike*, *čončika*, *slamboš*, *rondoš*, *bakša*... Sve su to riječi koje su se u tolikoj mjeri uklopile u razgovorni jezik na području grada Osijeka da ih ljudi već i nesvjesno doživljavaju kao riječi iz književnog jezika. Isto vrijedi i za primjere *japa*, *cipelcug*, *frajla*, *fačok*, *pajkač*, *balavurdija*, *šnajderica*, *kubilar* u čakovečkom razgovornom jeziku. No znamo li odakle one zapravo dolaze? Većina takvih riječi prenosi se kroz generacije, no velik broj takvih i sama mladež osmisli na temelju nekog drugog, stranog, jezika. Velik utjecaj na govor mladih imaju razni audio-vizualni mediji, koji se mogu smatrati najvećim prijenosnikom informacija u ovo moderno doba. No kako su nekoliko generacija unazad oni bili vrlo rijetki, ili čak nekim obiteljima nedostižan san, tada su se prenosili usmenim putem. Upravo je iz toga razloga moguća iskrivljenost prvobitne riječi, zbog čega se čak i u provedenim anketama pojavljuje više primjera s minimalističkim razlikama za istu riječ.

Kako bismo istražili čijim je utjecajima podlijegao osječki govor, najprije je potrebno ukratko reći nešto o narječju kojem on pripada. Štokavsko je narječje jedno od triju hrvatskih narječja – kajkavskog, čakavskog te štokavskog, a dobilo je ime po upitnoj zamjenici *što*. U vrijeme velikih seoba u vrijeme 15. – 18. stoljeća, ono se proširilo na neka područja, kao što su Slavonija i južna Dalmacija, koja su prije zauzimala druga narječja. Specifično je upravo po svojoj rasprostranjenosti, budući da zauzima najveći geografski prostor, ali i broj naroda koji njime govori. Budući da je ovo narječje zajedničko Hrvatima, Srbima i Crnogorcima, u nerijetkim se slučajevima ovi jezici, kao i njihovi leksici, isprepliću. Osim spomenutih, slavonski je leksik također jako obilježen ostalim stranim utjecajima, od kojih je najznatniji njemački. Nakon njega slijedi mađarski utjecaj, koji je zamjetan većinom na baranjskom području, a turski je utjecaj bio neizbježan upravo zbog duge turske vlasti u Slavoniji[16].

Isti je postupak potreban prije navođenja primjera iz kajkavskog govornog područja. Spomenuto je kajkavsko narječje, odnosno naprije njegovo područje, nastalo još najvjerojatnije u doba seobe između 4. i 7. stoljeća. Prije provale Turaka zauzimalo je veći prostor nego danas, primjerice Slavoniju, dok se danas njime govori u sjeverozapadnoj Hrvatskoj te Gorskome Kotaru.

[16] Lisac, 2003: 38

Na sjeveru, uz Međimurje, kajkavština prelazi rijeku Muru pa se tako i u mađarskom Pomurju može čuti poneki „kaj“, kao i dio leksika. Ista je situacija i preko druge rijeke koja omeđuje Međimurje – Drave, pa se tako kajkavskim služe i iseljenici u Rumunjskoj te Gradišću. „U prošlosti je zapadni prajužnoslavenski idiom, iz kojega se razvila današnja kajkavština, zauzimao znatno veći prostor. Sjeverno od Drave prakajkavsko su područje zauzeli Mađari u 10. stoljeću, a na istoku se, u današnjoj zapadnoj Slavoniji, starije kajkavsko stanovništvo povuklo pred Turcima u ratovima u 16. stoljeću. Kajkavština je na istoku sezala do Požeškoga gorja i do područja između Virovitice i Slatine. To su područje naselili štokavci.“ (Lončarić, 2005: 109). Upravo su spomenuti narodi ostavili traga u dijelu jezika najsklonijem promjenama – leksiku.

Slijede konkretni primjeri porijekla riječi iz prikupljene građe govora osječkih te čakovečkih srednjoškolaca. Kako je prikupljeno više građe nego što je očekivano, leksemi će se, odnosno posuđenice, prikazati na sljedeći način: posuđenice iz istog jezika uklopljene su u istoimenu kategoriju, na primjer *germanizmi* za posuđenice iz njemačkog jezika. Zatim su u prvom redu, odnosno prvim redovima, ovisno o količini leksema, pobrojani oni koji se koriste i u Osijeku i u Čakovcu. Ispod njih, u istoj se tablici nalaze dva stupca koja odijeljuju upotrebu posuđenica u jednom te u drugom gradu. Razlog je ovakvom načinu prikaza građe preglednost i lakša analiza.

Isto tako, žargonizmi koji se koriste u oba područja uspoređeni su s *Rječnikom hrvatskoga žargona* T. Sabljaka, što je prikazano na sljedeći način – u prvome stupcu, koji prikazuje lekseme koji se koriste u oba grada, pridodan je još jedan stupac u kojem, uz riječ, stoji plus (+) ili minus (-), ovisno o tome nalazi li se ta riječ u spomenutom rječniku ili ne.

1) Anglizmi

	Bajk, bajs – engl. *bicycle* (bicikl)
	Bro – eng. *brother* (brat)
	Bukirati – eng. *to book* (rezervirati)
	Četanje – eng. *chat* (razgovor)
	Čil, čilirati – eng. *chill* (odmoriti)
	Dejt – eng. *date* (spoj)
	Đentlmen – eng. *gentle* + *man* (kavalir)
	Đins – eng. *jeans* (traperice)

Fajtati se – eng. *fight* (tući se)
Fensi – eng. *fancy* (otmjeno)
Frend/ica – engl. *friend* (prijatelj/ica)
Hudi, hudika – eng. *hoodie* (sportska majica s kapuljačom)
Keš – engl. *cash* (gotovina)
Minica – engl. < lat. *minor* (manji)
Mop – eng. *mop* (krpa)
Najlonke – eng. *nylon* (tvorničko ime)
Parti – eng. *party* (zabava)
Partibrejker – eng. *partybreaker* (nezainteresirana osoba)
Role – engl. *rollers* (role)
Sis, sister – *sister* (sestra)
Stejđ – eng. *stage* (pozornica)
Šoping – engl. *shopping* (kupovina na veliko)
WC – engl. *water closet* (nužnik)

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Blenki – eng. *blanky* (deka)	Biciklin - eng. *bicycle* (bicikl)
Bradrz – eng. *brothers* (braća)	Boksnuti – eng. *to box* (boksati, udarati)
Classy – eng. *classy* (elegantno)	Bumper – eng. *bumper* (branik, odbojnik)
Crew – eng. *crew* (društvo)	Cool – eng. *cool* (super)
Densati – eng. *dance* (plesati)	Čenđati – eng. *to change* (promijeniti)
Dredloksi – eng. *dreadlocks* (tip frizure)	Čop – eng. *chop* (udarac u tenisu kod kojeg lopta leti sporo i ima veliku rotaciju unatrag)
Fail – eng. *fail* (neuspjeh)	
Gang – eng. *gang* (društvo, banda)	
Huligan – engl. *hooligan* (siledžija)	Drift – eng. *drift* (struganje pogonskih kotača automobila)
Jes – eng. *yes* (da)	
Klozet – engl. *closet* (soba za int. stvari)	Ekšli – eng. *actually* (zapravo, ustvari)
Luzer – eng. *loser* (gubitnik)	Fan – eng. *fun* (zabava)
Moron – eng. *moron* (priglupa osoba)	Fri – eng. *free* (besplatno)
No – eng. *no* (ne)	Gig – eng. *gig* (svirka)
Ofc – eng. *of course* (naravno)	Grejt – eng. *great* (odlično)
Skutić – deminutiv od engl. *scooter* (skuter)	Greni – eng. *granny* (baka)

Spika – engl. *speaker* (govornik) Šipster – engl. *sh*t* (s*anje) + *hipster* (vrsta trendsetera) Šlajdranje, drift – engl. *drift* (struganje pogonskih kotača automobila po tlu) Šou – eng. *show* (umjetničko-zabavna priredba) Šutnuti – engl. *shoot* (udarac na gol ili koš) Tip – eng. *tip* (napojnica) Tram – skraćeno od eng. *tramway* (tramvaj) Treš – eng. *trash* (smeće)	Hajhils – eng. *high heels* (cipele visoke pete) Sms-ati – eng. *short message service* Spojler – eng. *spoiler* (aerodinamički stabilizator na automobilu)

2) Germanizmi

	Bina – njem. *Bühne* (pozornica) Cipelcug – *cipela* + njem. *Zug*: *vlak* (pješice) Cvike, cvikeri – austr. njem. *Zwicker* (njemački) Gemišt – njem. *Gemischt* ← *mischen* (miješati) Klinac – njem. *klein* (malen) Krampus – austr.njem. *Krampus* (lik vraga iz narodne predaje) Muti, moti – njem. *Mutti* (majka, majčica) Sms schicken – njem. *schicken* (poslati) Šajba – njem. *Scheibe* ≃ austr.njem. *Scheibenschiessen* (gađati u metu) Šalabahter – njem. *Scharteke* (stara knjiga, kupusara) ← fr. *Charte* Šilterica – *Schildkappe* (kapa s obodom) Šlajdranje – njem. *schleudern* (zavitlati) Šljaker – njem. *Schlacke* (radnik) Šminker – njem. *Schminke* (šminka) Šnajderica – njem. *Schneider* (krojač) Štaub šećer, štaub cukor – njem. *Staubzucker* (šećer u prahu)
	Šteker – njem. *Stecker* (utaknuti, zabosti) Štikle – njem. *Stöckel* (potpetica)

Štrampe – njem. *Strümpfe* (čarape)

Štrebati – njem. *Streber* ≃ *streben* (nastojati, pregnuti, truditi se)

Šuze – njem. *Schuhe* (cipele)

Zug – njem. *Zug* (vlak)

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Birtija – njem. *Wirthaus*: (gostionica)	Ajnc – njem. *Eins* (jedan)
Blam – njem. *Blamage* (sramota)	Cum fus – njem. *Zum fuss* (pješice)
Cement – njem. *Zement* < fr. *ciment* < lat. *caementum* (lomljeni kamen)	Čikabernica – njem. dijal. *Tschik* ← fr. *Chique* (cigareta) + ubirati
Demolirati se – njem. *demolieren* ← fr. *démolir* ← lat. *demoliri* (uništiti)	Fajn – njem. *Fein* (vrlo, jako)
Drot – njem. *Draht* (žica)	Fajna dekla – njem. *Fein* (lijepo) + slov. *dekle* (djevojka)
Farba – njem. *Farbe* (boja)	Frajla – njem. *Fräulein* (gospođica)
Furati – njem. *Fuhre* (vožnja)	Frentanje – njem. *Fremde* (tuđina)
Ja – njem. *ja* (da)	Kondus, kondos – njem. *Kondukteur* ← fr. *Conducteur* (kondukter)
Kič – njem. *Kitsch* (kič)	Krama – njem. *Kram* (stare stvari)
Klub – njem. *Klub* (klub)	Krumpir – njem. dijal. *Gruntbir*, *Gruntbirne* (dosl. zemljana kruška)
Najn – njem. *nein* (da)	Kvarc – njem. *Quarz* (kvarc)
Petrle – njem. *Bortel* (vezice)	Lampa – njem. *Lampe* (svjetiljka)
Putar – njem. *Butter* (maslac)	Našvasati se – njem. *Schweissen* (spajati metalne dijelove; variti)
Rerna – njem. *Röhre* (cijevi)	Oma – njem. *Oma* (baka)
Sokna, zokna – njem. *Socke* (čarapa)	Opa – njem. *Opa* (djed)
Šablona – njem. *Schablone* (predložak)	Palačinka – njem. *Palatschinke* ← češ. *Palačinka* ← mađ. *Palacsinta* ← rum. *Placinta* (palačinka)
Šeprtlja – *Schepp* (iskrivljen)	Penezi – njem. *Pfenning* (novčić)
Šlampav – njem. *schlampig* (nespretan)	Rešt – njem. *Arrest* < fr. *Arrêt* (uhititi)
Šnjure – njem. *Schnur* (vezice)	Rinčice – njem. *Ring* (prsten)
Šuster – njem. *Schuster* (postolar)	Ringlini – njem. *Ringel* (kolut)
Tancati – njem. *tanzen* (plesati)	Rolšuhe – njem. *Rollschuhe* (role)

	Sfurati se – njem. *Fuhre* (vožnja) Spačka – ekspr. ≃ njem. *Patschen* (pljesnuti) Šaltati – njem. *Schalter* (mijenjati) Šmeker – njem. *schmecken* (prijati) Šoštar – njem. *Schuster* ← lat. *Sutor* (postolar) Šus – njem. *Schuss* (pucanj, hitac, metak) Taška – njem. *Tasche* (torba, džep) Tračanje – njem. *Tratsch* (ogovaranje) Unglaublih – njem. Unglaublich (nevjerojatno) Zblameriti se – njem. *Blamage* (sramota) Zrihtati se – njem. *richten* (uređivati) Žniranci – njem. *Schnur* (vezice)

3) Turcizmi

	Kajš – tur. *kayış* (remen) Kusur – tur. ← arap. *Quşur* (ostatak) Pekmez – tur. ← perz. *begmāz* (pekmez) Škemba – tur. *işkembe* ← perz. *šikembe* (trbuh)
Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Babo – tur. ← perz. *bābā* (otac, djed) Batina – tur. *bastı* ← *basmak* (udariti) Čalabrcnuti – tur. *çala*: (udri → prefiks: brza radnja) + *brcnuti* (brknuti) Čardak – tur. *çardak* ← perz. *čârtâq* (zgrada na četiri svoda) Čoban – tur. *çoban* ← perz. *šubān* (pastir) Ćoroskop – tur. *kör* (*körluk*: zaslijepljenost) ← perz. *kūr* + skop Deda - tur. *dede* (djed)	Badava – tur. *bedava* ← perz. *bādihäwā* ← *bād*: loš + *häwā* (zrak) Baksuz – tur. *bahtsiz* (nesreća) Budala – tur. ← arap. *budälā'* (zamjena, onaj koji zamjenjuje stvar) Buraz – tur. *birader* ← perz. *birāder* (brat) Deda, dedek – tur. *dede* (djed) Div – tur. *dev* ← perz. *dew* (zao duh, đavo) Đ/džumbus – tur. *cümbüs* ← perz. *ğunbiš* (pijančiti, bančiti)

Džabe – tur. *caba* (besplatno) Fišek – tur. *fişek* (vatromet) Jarani – tur. *yaran* ← perz. *yārān* ← *yār* (prijatelj) Jok – tur. *yok* (ne) Jorgan – tur. *yorgan* (poplun, pokrivač) Kafana – tur. *kahve* (kava, prema pokrajini Kafa u Etiopiji, odakle potječe) Kajmak – tur. *kaymak* (krema) Kandže – tur. *kanca* (kuka) Komšija – tur. *komşu* (susjed) Minđuše – tur. *mengwş* ← perz. *mengūš* Napirlitati se – tur. *pırıltı* (sjaj, blještavilo) Oklagija – tur. *oklağu* Zameziti – za + *tur.* ← *perz. meze* (slastica)	Kefati se – tur. *kefe* (četka) Kesa – tur. *kese* ← perz. *kīse* (torba) Majmun – tur. *maymun* ← arap. *Maimūn* (majmun)

4) Hungarizmi

Pandur – mađ. *Pandúr* (policajac)	
Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Vašar – mađ. *Vásár* (sajam)	Cinkati – mađ. *csengő* (zvono) Fačok – mađ. *fattyú* (kopile, gad) Japa, japek, japica – mađ. *apa* (otac) Kec – mađ. *kétzem* (negativna ocjena)

5) Talijanizmi

Bandera – tal. *Bandiera* (stup na koji se vješa zastava)	

Bicikleto – tal. *Bicicletta* (bicikl)
Ćuza – tal. *chiuso* (zatvoren, zaključan)
Makina – tal. *macchina* (stroj)
Plac – tal. *Piazza* (trg)
Očale, očalje – tal. *occhiali* (naočale)
Škvadra – mlet. *squadra*: (ekipa)

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Đinđe – tal. *gingillo* (privjesak)	Bedak – *tal.* bedano (lud)
Kontati – tal. *conto* (razumjeti)	Čao – tal. *ciao* (pozdrav)
Krepalina, krepandus – tal. *crepare* (umrijeti)	Fešta – mlet., tal. *festa* (zabava)
Labrnja – tal. *labbro* (usta)	Koncert – tal. *Concerto* (koncert)
Mafija – tal. *mafia* (elegancija, hrabrost)	
Mutav – tal. *muto* (nijemi čovjek)	
Si – tal. *si* (da)	
Špagerice – tal. *spago* (špaga)	
Špagete – tal. *spaghetti* (špagete)	
Šugaman – tal. *asciugamano* (ručnik)	

6) Galicizmi

Bižuterija – fr. *bijouterie* (nakit)
Diskač – fr. *discothéque* (disko klub)
Fasada – fr. *façade* < *face* (lice)
Friz – fr. *friseur* (frizer)
Šoferšajba – fr. *chauffeur* (prvotno značenje ložač (lokomotive)) + njem. *Scheibe* ≃ austr.njem. *scheibenschiessen* (gađati u metu)

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Emotivac – fr. *émotion* (emocija) < e- + lat. *movēre* (pokrenuti)	Ekipa – fr. *Équipe* (momčad, tim)
Eskivirati – fr. *esquiver* (izbjeći/izbjegavati)	Kompanija – fr. *compagnie* ≃ lat. **compania* ≃ *companio* (prijatelj za stolom) ≃ *kom-* + *panis* (kruh)
Klošar – fr. *clochard* (skitnica)	

Kreten – fr. *crétin* ← stprov. *creitin, crestin* (ljudsko biće) Pisoar – fr. *pissoir* (pisoar)	

7) Hispanizmi

	Pijun – šp. *peón* ← lat. *pedo* (pješak)
Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Abuela – šp. *abuela* (baka) Cigare – šp. *cigarro* ← egz. (mujanski) *siqar*) ručno uvijen duhanski list priređen za pušenje; smotka, tompus) Madre – šp. *madre* (majka) Padre – šp. *padre* (otac)	Bomba – šp. *bomba* (*del fuego*) (vatrena lopta) ← lat. *bombus* (tutnjava, buka, prasak) ← grč. *bómbos*

8) Latinizmi

	Faks – lat. *facultas* (sposobnost, moć) Muzika – lat. *musica* ← grč. *mousikḗ* (umijeće muza) Pozitivno – lat. *positivus* (pozitivno) Ritardanko, retard – lat. *retardare* - *re* + *tardus* (spor)
Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Avion – lat. *avis*: (ptica, ime je dao francuski konstruktor ader i značilo je »vojni avion«) Gratis – lat. *gratis* (besplatno) Idiot – lat. *idiōta* ← grč. *idiṓtēs* (nevješta osoba) Kroner – lat. *chronicus* ← grč. *khronikós* (kroničan) Latentni homić – lat. *latens* ← *latēre* (biti sakriven) + lat. *homo* (čovjek)	Aligator – nlat. *Alligator* ← šp. *el lagarto* (gušter) Debil – lat. *debilis* (slab) Gimna – lat. *gymnasium* ← grč. *gymnásion* (vježba) Gotovo amen – lat. ← grč. ← hebr. *ʾāmēn*: (tako će biti) Gravidna – lat. *Graviditas* ≃ *gravidus* (bremenit, trudan)

Lega – lat. *collega* < *collegium* < ko + *legere* (okupiti) Majstor – lat. *magister* (učitelj) Mater – lat. *mater* (majka) Mimozica – lat. *mimosa* (mimoza) Oriđiđi – lat. *originalis* ≃ *origo* (izvor) Relaksirati se – lat. *relaxare* (opustiti) Roda – lat. *ardea*, grč. *erōidiós* (roda) Senzacija – njem. *sensation* ← lat. *sensatio* ← *sensus* (osjet) Socijalizacija – lat. *socialis* ≃ *socius*: (pratitelj) Stomačina – lat. *stomachus* ← grč. *stómakhos* < *stóma* (želudac) Tigrić – lat. *tigris* ← grč. *tígris* (tigar) Ulje – lat. *oleum* ← grč. *élaion* (ulje)	Ignorirati – lat. *ignorare* (ne znati) Izrecitirati – lat. *recitatio* (čitanje naglas) Kaos – lat. *chaos* ← grč. *kháos* (prvotna praznina, neomeđenost) Komplicirati – lat. *complicatus* ← *complicare* (zapetljati) Maturant – lat. *maturus* (zreo, dorastao) Mešter – lat. *Magister* (učitelj) Milicija, milicajac – lat. *militia* < *miles* (vojnik) Minica – lat. *minor* (manji) Perfekcionist – lat. *perfectio* (dovršavanje)

9) Grecizmi

	Flegma – grč. *phlégma* (sluz - u starogrčkoj medicini držalo se da je ona uzrok vrsti temperamenta koji je prema njoj dobio ime; velika lijenost) Peder(ast) – grč. *paiderastḗs* (ljubavnik dječaka) ← *paîs* (dječak) + *erastḗs* (ljubavnik) Tip – grč. *týpos* (lik, slika; trag, otisak)
Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Čangrizava osoba – grč. *tzíngra*: svađa Ker – *grč. Kérberos* (mit. troglavi Plutonov pas sa zmijama oko vrata i zmajskim repom, čuva ulaz u podzemlje) Semafor – grč. *sêma* (znak) + *-for* Šema – grč. *skhêma* (oblik)	Entropija – grč. *entrépein* (okretati) Koma – grč. *kôma* (duboki san)

10) Praslavenizmi

	Kolac – prasl. **kolъ*, **kolьcь* (rus. *kol*, polj. *kół*) (klati)

Seka, sestrica, sekica, sekili, sekara – prasl. i stsl. *sestra* (rus. *sestrá*, polj. *siostra*), lit. *sesuo* ← ie. **swesōr* (lat. *soror*, got. *swistar*) Šljem, šlem – prasl. **šelmъ* (rus. *šelóm*) ← germ. **helmaz* (njem. *Helm*) (kaciga)	
Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Čovo – **čьlověkъ* < rus. *čelovék*, polj. *człowiek* (čovjek) Lik – prasl. **likъ* (rus. *lik*: lice, polj. *lice*) ≃ stir. *lecca* (obraz) Trula osoba – prasl. **truxlъ* (slov. *truhel*, sl. *trúchlý*), latv. *trusls* (gnjio) Voz – prasl. **vozъ* (rus. *voz*, polj. *wóz*), prasl. i stsl. *voziti* (rus. *vozít'*, polj. *wozić*) ← ie. **weg'h-* (lat. *vehere*, grč. *ókhos*: *kola*)	Baba – stsl. babka; *prasl.* i *stsl.* baba (*rus.* bába, *polj.* baba), *lit.* boba (baka) Drug – prasl. **drugъ* (rus., polj. *drug*) ← ie. **dhrowghos* (lit. *draugas*, got. *Gadrauhts*) (vojnik) Guj, gunj – prasl. **gunja* (rus. *gúnja*, polj. *gunia*) ← ? iran. *avest*. *gaona* (kosa, dlaka) Inače – prasl. *inače (rus. *ináče*, polj. *inaczej*) Krčma – prasl. **kъrčьma* (rus. *korčmá*, polj. *karczma*) < krkati (jesti) Peške – prasl. **pěxъ* (pješak) ← ie. **ped* (stopalo) Serator – prasl. **sьrati* (rus. *srat'*, polj. *srać*) ≃ skr. *śardhate* (prdi) Striček – prasl. **stryjь* (rus. *stroj*, polj. *stryj*), lit. *strūjus* (starac) Stupanje – prasl. **stъlpъ*, **stъlbъ* (rus. *stolp*, češ. *stoup*) (stup) Tast, test – prasl. i stsl. *tьstь* (rus. *test'*, češ. *test*), stprus. *Tisties* (tast)

11) Romanizmi

Balavac – dalmat. ≃ rum. *bale: slina* (onaj koji je balav, nezreo i nedorastao)	
Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
/	/

12) Bugarizmi

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Brnjica – bug. *bъrna*: (usna, usta) Mačka – bug. i slov. *mačka* (mačka) Momak – bug. *moma* (dečko)	/

13) Albanizmi

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Kesiti se – alb. *qesh* (smijati se)	/

14) Hebreizmi

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
Keva – hebr. *n'keva* (majka)	/

15) Slovenizmi

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
/	Dekla – slov. *dekle* (djevojka) Rojsni den – slov. *rojsni den* (rođendan)

16) Rusizmi

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
/	Kuržjak, koržjok, koružnjak – rus. *kukurúza*, polj. *kukurudza* (kukuruz)

17) Bohemizmi

Osječki razgovorni jezik	Čakovečki razgovorni jezik
/	Zadruga – češ. *zádruha* ≃ *za-* + *drug* (drugi)

6. ZAKLJUČAK

Ovaj je diplomski rad dvojake naravi – teorijsko-metodološke te empirijske. Posljednja se, empirijska, odnosno iskustvena, odnosi na ispitivanje leksika u razgovornom jeziku putem anketiranja mlađeg naraštaja kako bi se utvrdile opće zakonitosti funkcioniranja takva jezika. S posebnim naglaskom na govor mladih u Osijeku i Čakovcu, u tu je svrhu, provođenjem anketa u spomenutim gradovima, prikupljen rječnički korpus, na osnovu kojeg su izvedeni sljedeći zaključci:

1. Metatezom, odnosno premetanjem poretka glasova u riječi, u osječkom se razgovornom jeziku, prema prikupljenoj građi, tvori 16 žargonizama, nepobitno više od čakovečkog, u kojem se mogu izdvojiti samo 3 takva primjera.
2. Hipokorističko imenovanje, odnosno imenovanje nježnosti, u oba se razgovorna jezika navodi u gotovo isti broj primjera, pa tako u Osijeku navode 12, dok u Čakovcu 11 takvih leksema. Zanimljivo je spomenuti kako se takve riječi od milja u oba slučaja upotrebljavaju isključivo za majku, oca, brata te sestru.
3. Deminutivi, odnosno umanjenice, koje se tvore sa čak šest različitih sufiksa, dominiraju u čakovečkom razgovornom jeziku, gdje ih brojimo ukupno 19, dok ih u osječkom ima samo 5 manje.
4. Augmentativi, koji predstavljaju uvećane riječi, u oba se slučaja javljaju tek u nekoliko primjera. U osječkoj je anketi pobrojano tri, dok je u čakovečkoj dva puta. Ovakvi leksemi nerijetko insinuiraju pogrdno značenje.
5. Pejorativi, drugim riječima imena pogrdna ili posprdna značenja, koja su nezaobilazna u rječniku mladih, osobito se ističu brojem primjera u Osijeku – 58 takvih leksema, dok ih u Čakovcu ima upola manje – 24.
6. Apelativizacija, tj. tvorba vlastitim imenima i prezimenima, nije strana ni u jednom slučaju. U ovome se slučaju Osječani čine kreativnijima, pa tako, osim likova iz literature i područja, kao što to čine Čakovčani, ideje crpe iz pomodnih događaja, na primjer političkih. Iz toga je razloga u Osijeku pobrojano 7, dok u Čakovcu ima samo 4 takvih leksema.
7. Neologizmi su vidljivi na svakom koraku jezičnog bogatstva. Iako ih ponekad ni ne primjećujemo, u govoru su mladih oni itekako poželjni, pa se tako oni nerijetko međusobno „bore“ ne bi li se stvorila što novija i što kreativnija istoznačnica za neku riječ koja njima, iz određenih razloga, ne odgovara.
8. Transfonemizacija je fonološka prilagodba posuđenice, a transmorfemizacija morfološka prilagodba. One su nezaobilazne kako bi se neka riječ uklopila u naš jezični sustav, a u analizi su podijeljeni s obzirom na jezike iz kojih su preuzeti. Sukladno tome, u

čakovečkom je razgovornom jeziku pobrojano 34 anglizama i 14 germanizama, dok je u osječkom 26 anglizama, 5 germanizama te 1 talijanizam.

9. Sufiksalnom tvorbom i određenim nastavcima tvore se brojni prikupljeni leksemi iz obaju razgovornih jezika. U Osijeku takva tvorba prevladava, pa je pobrojano 27 leksema s određenim sufiksima, dok je u Čakovcu nešto manje, 23.

Nadalje, kako je kroz povijest bilo nezaobilazno jezično posuđivanje, bilo ono svjesno ili nesvjesno, u posljednjem je poglavlju cilj bio usporediti u kolikoj mjeri takvo jezično posuđivanje utječe na općeuporabni leksik te upotrebljavaju li se iste posuđenice u dva geografski udaljena grada. Zaključci su sljedeći:

1. U Osijeku prevladavaju anglizmi, a samo malo manji broj ima germanizama te turcizama. Iza njih slijede latinizmi, talijanizmi, praslavenizmi, galicizmi, hispanizmi i grecizmi, te na kraju nekoliko bugarizama, albanizama, hebreizama te hungarizama.
2. U Čakovcu ima najviše pobrojanih germanizama, nakon kojih slijede anglizmi, latinizmi, praslavenizmi, turcizmi, hungarizmi te talijanizmi, a samo nekoliko primjera su hispanizmi, galicizmi, grecizmi, slovenizmi, rusizmi te bohemizmi.

U zaključku, inzistiranje na isključivo štokavskim govorima hrvatskomu standardnom jeziku može samo štetiti. Ulazak ostalih dijalekata, kao i dijelova razgovornog jezika, pa s njime i žargonizama, u javnu sferu služi kao uspostava društvenih raznolikosti. Kao što Josip Silić navodi u *Funkcionalnim stilovima hrvatskoga jezika*, „Čakavizmi i kajkavizmi će, u hrvatskome standardnom jeziku, zbog svoje povijesne veze s njime, zbog hrvatske književnosti napisane njima, zbog svoje uloge u stvaranju hrvatske kulture i civilizacije, itd., imati posebnu ulogu. Oni su bili, jesu i bit će neizbježnim čimbenicima hrvatskoga standardnog jezika“ (Silić, 2006: 34). A što se tiče žargonizama, oni su, kao i dijalektizmi, neizbježni, iako im ulazak u standardni jezik nije uvijek popločen, a više je od svega potrebno zapamtiti da upravo standardni leksik i područno ograničen leksik čine pravo leksičko blago hrvatskoga jezika.

7. LITERATURA

1. Anić, V. 1998. *Rječnik hrvatskoga jezika*. Novi Liber, Zagreb.
2. Bijelić, A. 2009. *Razgovorni stil*. Hrčak <http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=104396> (5. rujna 2013.)
3. Brozović, D. 2006. *Neka bitna pitanja hrvatskoga jezičnog standarda*. Školska knjiga, Zagreb.
4. Filipović, R. 1986. *Teorija jezika u kontaktu: uvod u lingvistiku jezičnih dodira*. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Školska knjiga, Zagreb.
5. Frančić, A. *Hrvatski jezik u 17. i 18. stoljeću*. Hrvatski plus. <http://www.hrvatskiplus.org/index.php?option=com_content&view=article&id=871:hrvatski-jezik-u-17-i-18-stoljeu&catid=38:jezik-lingvistika&Itemid=48> (10. srpnja 2013.)
6. Ham, S. 2006. *Osječki govor – Gale zipa đale!*, u: *Osijek 1999: dossier*. Matica hrvatska, Zagreb.
7. Hamm, J. 1941. Dvije tri o govoru zagrebačkih srednjoškolaca. *Nastavni vjesnik* 49/4, Zagreb.
8. Ivšić, S. 1996. *Jezik hrvata kajkavaca*. Matica hrvatska (ogranak), Zaprešić.
9. *Jezični priručnik Coca-Cole HBC Hrvatska*. http://www.prirucnik.hr/ (14. lipnja 2013.)
10. Jutronić, D.: *Udio lokalnoga govora u svakodnevnoj komunikaciji*, u: Brdar, M./ Omazić, M./ Belaj, B./ Kuna, B. 2009. *Lingvistika javne komunikacije: sociokulturni, pragmatički i stilistički aspekti*. Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb.
11. Klaić, B. 2001. Rječnik stranih riječi: tuđice i posuđenice. Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb.
12. Lisac, J. 2003. *Hrvatska dijalektologija 1: Hrvatski dijalekti i govori štokavskog narječja i torlačkog narječja*. Golden marketing, Zagreb.
13. Lončarić, M. 2005. *Kajkaviana & Alia – Ogledi o kajkavskim i drugim hrvatskim govorima*. Zrinski, Čakovec.
14. Melvinger, J. 1984. *Leksikologija*. Pedagoški fakultet, Osijek.
15. Mićanović, K. 2006. *Hrvatski s naglaskom: Standard i jezični varijeteti*. Disput, Zagreb
16. Mihaljević, M./ Hudeček, L./ Frančić, A. 2005. *Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskom standardnom jeziku.* Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.
17. Moguš, M. 2009. *Povijest hrvatskoga književnoga jezika*, treće, prošireno hrvatsko izdanje. Nakladni zavod Globus, Zagreb.
18. Opašić, M./ Turk, M. 2008. *Jezično posuđivanje i purizam u hrvatskome jeziku.* Hrčak. <http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=61106> (15. srpnja 2013.)
19. Sabljak, T. 2001. *Rječnik hrvatskoga žargona*. V.B.Z., Zagreb.
20. Silić, J. 2006. *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika*. Disput, Zagreb.

21. Silić, J./ Pranjković, I. 2007. *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, drugo izdanje. Školska knjiga, Zagreb.
22. Simeon, R. 1969. *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*. Matica hrvatska, Zagreb.
23. Težak, S./ Babić, S. 2009. *Gramatika hrvatskoga jezika – priručnik za osnovno jezično obrazovanje.* Školska knjiga, Zagreb.

IZVORI: [17]

1. Online rječnik: http://onlinerjecnik.com/
2. Žargonaut: http://www.zargonaut.com/
3. Hrvatski leksikon: http://www.hrleksikon.info/
4. Hrvatski jezični portal: http://hjp.novi-liber.hr/index.php?show=main
5. Rječnik međimurskih riječi: http://medmuromidrovom.blog.hr/

8. PRILOZI

a) Primjer ispunjene ankete u Osijeku

[17] Navedeni su izvori korišteni u razdoblju od 3. svibnja do 14. kolovoza.

Anketa – Hrvatski jezik kajkavske i štokavske stilizacije (prvi dio)

Nazive pojmova koji su prikazani u ovom upitniku imenujte onako kako ih nazivate u svakodnevnom govoru, jer ćete jedino na taj način pomoći uspješnom provođenju ovoga rada.

Predmeti su raspoređeni u tematske cjeline Vaše bliske okoline: obitelj, škola, prijevozna sredstva, osobe i zanimanja, odjeća i obuća, modni dodatci, dijelovi tijela, hrana i piće, mjesta i prostorije, životinje te ostali nekategorizirani izrazi. Vaš je zadatak na navedene izraze iz književnoga jezika dati vlastiti primjer svakodnevne upotrebe toga izraza. Ukoliko znate više od jednog izraza, navedite ih sve.

Anketa je anonimna, a sa svim ste se pojmovima već prethodno susreli.

1. OBITELJ

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Baka	BABA
Brat	DOBI VAMO
Bratić	BRATIĆ
Djed	DIDA
Majka	MAMA
Otac	TATA
Punac	ĆURIN STARI
Punica	ĆURINA STARA
Rođak/inja	RODO
Sestra	SEKA
Sestrična	SESTRIČNA
Snaha	SNAJA
Svekar	SVEKAR
Svekrva	SVEKRVA
Šogor/ica	ŠOGI

2. ŠKOLA/FAKULTET

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Četvorka (ocjena - vrlo dobar)	4
Dvojka (ocjena - dovoljan)	LABUD
Fakultet	FAKS
Gimnazija	GIMBA
Jedinica (ocjena - nedovoljan)	KOMAD, KOLAC, BOMBA, KEC
Neopravdano izostajanje s nastave	MARKIRANJE
Papirić, nedopuštene bilješke pri rješavanju zadataka	ŠMLABAHTER
Pernica	BOMBA
Petica (ocjena – izvrstan, odličan)	PETICA
Srednjoškolsko igralište	SREDNJIKA
Student, studentica	STUDOŠI
Trojka (ocjena - dobar)	TRICA
Učiti napamet	STREBATI
Više dovoljnih ocjena	2, 3, 4, 5
Više nedovoljnih ocjena	1, 1, 1, 1

C1

3. PRIJEVOZNA SREDSTVA, DIJELOVI I SL.

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Autobus	BUS
Automobil	MAKINA
Bager	PILA
Bicikl	BICIKLO, BIC, BAJK, ZMAJ
Ići pješice	PJEŠKE
Kaciga	BRANIMIR GLAVAŠ
Koturaljke	ROLERBLEJDZ
Motor	BRZI BAJK
Policijski kombi/kamionet	MARICA
Prednje staklo na automobilu	ŠOFERŠAJBA
Prednji plastični rubnik na autu	BRANIK
Skuter	ŠMETALO NA CESTI
Struganje pogonskih kotača automobila ili nekog dijela tijela po tlu	ŠKRIPANJE
Tramvaj	TRANJA
Vjetrobransko staklo motornog vozila	TO ROSTOSI?
Vlak	ĆUĆU

4. OSOBE, ZANIMANJA

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Alkoholičar	ALKOS
Bezvoljna osoba	TRULA
Curica	MALA
Djeca	MALCI
Dječak	MALI
Djevojka	BUTRA, RIBA, MAČKA
Iznimno dotjeran muškarac	JA
Kondukter/kontrolor	GPP, COPS, TRAMVAJSKI PLAVCI
Krojačica	SAŠIMI SAKO
Malo dijete	BEBA
Mladić	LIK, TIP
Muška osoba puna samopouzdanja, koja se ističe nečime	OPET JA
Muška osoba s kojom nismo u rodu	LEGA, BRAT
Neodgojeno ili razmaženo dijete	DERIŠTE
Nestašno dijete	SMOTO, TUTO
Neznalica, nesposobnjaković, nespretnjaković	MULAC
Ološ	SMETJE
Osjetljiva osoba	EMOTIVAC
Osoba koja drugima kvari zabavu, koja prekida igru, koja ne želi sudjelovati u društvenim aktivnostima	PARTI BREJKER
Pijana osoba	PIJANAC
Policajac	POLICAJAC
Policajac pješak	ČIKA POLICAJAC
Policija	MURJA
Postolar	ŠUSTER

C2

Priglupa osoba	IDIJOT
Prijatelj/ica	LEGA / LEGICA
Radnik	RADNIK
Razrednica	ŠKA
Sitničava osoba	ŽIDOV
Skitnica, nitkov	KLOSAR
Susjed	SUSED
Šef/ica	ĐUBRE
Trkač	FAST MOTHAFUCKA
Trudnica	NAPUMPANA
Zamišljeno biće kojim se plaše djeca	BABAROGA
Zgodna cura	DOBRA BUTRA / DOBLA BI OA

5. ODJEĆA I OBUĆA

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Cipele	ŠUZE
Cipele visoke pete	ŠTIKLE
Čarapa	ČORAPA
Hlače s nogavicama koje se ispod koljena naglo šire	HLAČE IZ 70IH
Hulahopke	NAJLONKE
Klizaljke	KLIZE
Kratka suknja	MINIĆ
Majica	MAJA
Papuče	ŠLAPE
Sportska majica s kapuljačom	PUKSA
Tenisice	TIKEPA
Traperice	HLAČE
Uzice za vezanje cipela	PERTLE
Ženske ljetne sandale s remenčićima	ŠLAPE

6. MODNI DODATCI, ŠMINKA, STIL

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Dugi nokti	KANDŽE
Frizura	ŽURKA
Kapa s obodom naprijed	ŠILTERICA
Marama koja se u našoj kulturi obično nosi oko vrata kao modni detalj; dizajn je podrijetlom iz arapskog svijeta gdje se nosi na glavi	MARAMA I GUESS
Nakit	ĐINDE
Naočale	CVIKLE
Naušnice	NAUŠNICE
Novčanik	NOVČANIK
Pretamni puder na ženskoj osobi	KREC
Remen	KAIŠ
Sitnice	ĐINDE
Torba	RUKSAK
Zaručnički ili vjenčani prsten	PRSTEN

C3

7. DIJELOVI TIJELA

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Debeli prsti	KOBAJE
Glava	GLOVA
O-noge	OKS
Poprilično učvršćeni snopovi vlasi na masnoj kosi	FUJ !
Stražnjica	DUPE
Suha kosa	SLAMA
Usne	USNE
Usta	USTA
Veći trbuh	TRUDNICA
Velik nos	KUKA
Visoka osoba	KOS
X-noge	IKS

8. HRANA I PIĆE

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
(Bijelo) vino s gaziranom mineralnom vodom	GEMIŠT. MOŽE
Kornet (za sladoled)	KORNET
Krvavica	\
Lizalica	LIZALO
Napiti se	UNEZVJERITI SE
Piće	LUGA
Piti	LUGATI
Sladoled	SLAMBOS
Šećer u prahu	\
Vrhnje	KAJMAK

9. INSTITUCIJE, MJESTA I PROSTORIJE; PREDMETI U NJIMA

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Deka	KAJE
Kafić	FIČKA
Kladionica	LOTO
Kukuružnjak	\
Kupaonica	WC
McDonald's	MEK
Nužnik	\
Pećnica	\
Pernati pokrivač	JORGAN
Ručnik	\
Slijepa ulica	\
Tržnica	PIJA
Tržnica rabljene robe i antikvarne krame	\
Utičnica	PEC - PEC
Valjak za tijesto	OKLAGIJA
Zatvor	ĆUZA

C4

10. ZIVOTINJE

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Konj	VIKI
Pas	KER
Mačka	MICA

11. OSTALI IZRAZI

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
(prilog) Zamalo, umalo	SKORO
Baviti se sumnjivim poslovima, okolišati, izbjegavati nešto	\
Besplatno	BESPLA, ĐABE
Biti premoćno najbolji u nečemu	\
Biti u vezi	ZAUZET
Biti znatiželjan, mučiti se znatiželjom	\
Bočna daska na krevetu	\
Cigarete	PLUGE
Čačkati	PRCKATI
(potvrdno) Da	MHM
Daljinski upravljač	DALJINAC
Dio nečeg	\
Disko	KLAB
Dosjetka, doskočica	DUMINA
Dotjerati se	SPICITI
Dovesti u nepriliku	\
Društvo	KLAPA
Druženje	\
Dugački nevezani razgovor za razonodu	SMOLTOK
Duriti se	PRNJITI
Figurica (npr. za *Čovječe ne ljuti se*)	ČONČIKA
Fizičko kažnjavanje	PREKO KOLENA
Fotografija	FOTKA
Glazba	GLAZBA
Glupo	\
Gotovina	KES
Grubo se nekoga riješiti	OD*EBATI
Gužva	\
Hvaliti se, prenapuhavati priču	LOVAČITI
Imati mnogo novca	PARA KO BLATA
Izbjegavati obaveze	\
Jesti	ŽNJOPATI
Krpa za brisanje poda	MOCO
Kupovina namirnica na veliko	ŠOPING
Lijepo, uredno (o odjeći, uređenju)	FINO, ZGODNO
Mijenjati (brzinu, programe na tv-u)	ČEJNJDATI
Mrmljati	MUMLJATI
Nastradati (napraviti nešto loše, očekivati posljedice)	NA*EBATI
Ne	NO
Ne obraćati pozornost	NE FERMATI

C5

Neobvezan razgovor; govor određene društvene skupine; priča	ČAVRLJANJE
Neoriginalan, nekreativan obrazac od kojeg se ne odstupa; sustav	ŠABLONA
Neprestano gledati u koga ili u što	BULJITI
Nered, pretjerano ili kaotično stanje	KO DA BOMBA PALA
Nešto bezvrijedno, smeće	\
Nešto dosadno, loše, što nije vrijedno spomena	\
Nešto glupo ili smiješno što netko kaže	FORA
Nezaboravno, odlično	ŽAKON, MRAK
Nogomet	FUTBAL
Novac	PARE
Odlaziti	OTIĆI
Opustiti se	ČIL
Originalno (luckasto, šaljivo)	ORIGIĐI
Osramotiti se	BLAM
Otmjeno	FENCI
Otpustiti s posla; prekinuti ljubavnu vezu	OTPILITI
Pepeljara	\
Plaćeni glazbeni nastup	GAŽA
Plakati	CMIZDRITI
Plesati	ČAGATI
Podvala	FORA
Pogodba, dobra cijena	DIL
Pojesti nešto nabrzinu	GOPNUTI
Pokušaj šarmiranja u svrhu naše koristi	ŽAVOĐENJE, BAZENJE
Poludjeti	POPIZDITI
Poslati sms	\
Postaviti puno pitanja	\
Povodac, uzica	POVODAC
Pozornica	STEJĐ
Pozvoniti komu na kućno zvono i pobjeći	CIMBRE
Prevara, trik	\
Pričati gluposti	BRLJATI
Prijaviti, reći, otkucati	CINKATI
Pristajati uz koga ili što, biti pristalica	[redacted]
Puno i dugo plakati	KO KIŠNA GODINA
Rap pjesma	\
Razlika novca	OSTATAK
Razmišljati, razumijeti, shvaćati, pretpostavljati	\
Razumijeti	KONTATI
Reći napamet	\
Rezervirati	\
Rođendan	ROĐO
Sapunica	\
Skok u vodu na trbuh	PAF
Smijati se	HAHAH

C6

Spavanje	\
Spoj, sudar	KAVA
Strah	\
Super	MRAK
Šaljivo - doviđenja	\
Šetnja (u krug)	ČAO
Šutjeti	PSST
Tući se	BITI
Udariti	BAM
Ukrasti nešto	DRPITI
Uspjeti	\
Ušutujeti	\
Uživjeti se u nešto, potpuno čemu posvetiti pozornost	\
Višak novca, napojnica	\
Zabava	\
Zadirkivati koga	\
Zaljubiti se	\
Zapravo	\

C7

b) Primjer ispunjene ankete u Čakovcu

Anketa – Hrvatski jezik kajkavske i štokavske stilizacije (prvi dio)

Nazive pojmova koji su prikazani u ovom upitniku imenujte onako kako ih nazivate u svakodnevnom govoru, jer ćete jedino na taj način pomoći uspješnom provođenju ovoga rada.

Predmeti su raspoređeni u tematske cjeline Vaše bliske okoline: obitelj, škola, prijevozna sredstva, osobe i zanimanja, odjeća i obuća, modni dodatci, dijelovi tijela, hrana i piće, mjesta i prostorije, životinje te ostali nekategorizirani izrazi. Vaš je zadatak na navedene izraze iz književnoga jezika dati vlastiti primjer svakodnevne upotrebe toga izraza. Ukoliko znate više od jednog izraza, navedite ih sve.

Anketa je anonimna, a sa svim ste se pojmovima već prethodno susreli.

1. OBITELJ

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Baka	Baka
Brat	Brat
Bratić	Brajić
Djed	Deda
Majka	Mama
Otac	Tata
Punac	Punac
Punica	Punica
Rođak/inja	Rodak/inja
Sestra	sestra
Sestrična	sestričma
Snaha	Snaha
Svekar	Svekar
Svekrva	Svekrva
Šogor/ica	Šogor/ica

2. ŠKOLA/FAKULTET

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Četvorka (ocjena - vrlo dobar)	Četiri
Dvojka (ocjena - dovoljan)	dva
Fakultet	faks, fakultet
Gimnazija	Gimnazija
Jedinica (ocjena - nedovoljan)	jedan
Neopravdano izostajanje s nastave	šeretanje
Papirić, nedopuštene bilješke pri rješavanju zadataka	šalabahter
Pernica	tokica
Petica (ocjena – izvrstan, odličan)	pet
Srednjoškolsko igralište	srednjoškolsko igralište
Student, studentica	student, studentica
Trojka (ocjena - dobar)	tri
Učiti napamet	učiti napamet
Više dovoljnih ocjena	- ✓
Više nedovoljnih ocjena	✓

A1

3. PRIJEVOZNA SREDSTVA, DIJELOVI I SL.

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Autobus	bus, autobus
Automobil	auto
Bager	bager
Bicikl	biciklin
Ići pješice	iti peške
Kaciga	kaciga
Koturaljke	role, koturaljke
Motor	motor
Policijski kombi/kamionet	
Prednje staklo na automobilu	
Prednji plastični rubnik na autu	
Skuter	skuter
Struganje pogonskih kotača automobila ili nekog dijela tijela po tlu	
Tramvaj	tramvaj
Vjetrobransko staklo motornog vozila	
Vlak	vlak, cug

4. OSOBE, ZANIMANJA

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Alkoholičar	alkić
Bezvoljna osoba	
Curica	curica, cutica
Djeca	deca
Dječak	dečkes, dečko, dječak
Djevojka	cura, cuva, djevojke
Iznimno dotjeran muškarac	
Kondukter/kontrolor	kondukter
Krojačica	krojačica
Malo dijete	malo dete
Mladić	dečko
Muška osoba puna samopouzdanja, koja se ističe nečime	
Muška osoba s kojom nismo u rodu	
Neodgojeno ili razmaženo dijete	✓
Nestašno dijete	✓
Neznalica, nesposobnjaković, nespretnjaković	✓
Ološ	hišovisti
Osjetljiva osoba	✓
Osoba koja drugima kvari zabavu, koja prekida igru, koja ne želi sudjelovati u društvenim aktivnostima	
Pijana osoba	pijanac
Policajac	milicajac, policajac, pajkan
Policajac pješak	policajac pješak
Policija	policija, milicija, pajkani
Postolar	postolar

A2

Priglupa osoba	bedak
Prijatelj/ica	prijatelj/ica
Radnik	radnik
Razrednica	razrednica
Sitničava osoba	
Skitnica, nitkov	skitnica
Susjed	susjed
Šef/ica	šef/ica
Trkač	✓
Trudnica	trudnica
Zamišljeno biće kojim se plaše djeca	baba roga
Zgodna cura	✓

5. ODJEĆA I OBUĆA

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Cipele	šolci, cipele
Cipele visoke pete	štikle
Čarapa	štrumfe, čarapa
Hlače s nogavicama koje se ispod koljena naglo šire	
Hulahopke	najlonke
Klizaljke	klizaljke
Kratka suknja	minićke
Majica	majica
Papuče	papuče
Sportska majica s kapuljačom	
Tenisice	patike
Traperice	traperice
Uzice za vezanje cipela	šnelanci
Ženske ljetne sandale s remenčićima	sandale

6. MODNI DODATCI, ŠMINKA, STIL

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Dugi nokti	dugi nokti, štrcumpli
Frizura	frizura
Kapa s obodom naprijed	šilterica
Marama koja se u našoj kulturi obično nosi oko vrata kao modni detalj; dizajn je podrijetlom iz arapskog svijeta gdje se nosi na glavi	marama
Nakit	nakit
Naočale	očale, naočale, cvikeri
Naušnice	minđuši, naušnice
Novčanik	novčanik
Pretamni puder na ženskoj osobi	
Remen	remen
Sitnice	sitnice
Torba	bajka, torba
Zaručnički ili vjenčani prsten	✓

A3

7. DIJELOVI TIJELA

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Debeli prsti	debeli prsti
Glava	glava
O-noge	
Popriličnо učvršćeni snopovi vlasi na masnoj kosi	
Stražnjica	rit, dupe,
Suha kosa	
Usne	usnice,
Usta	usta
Veći trbuh	pivski trbuh
Velik nos	✓
Visoka osoba	✓
X-noge	

8. HRANA I PIĆE

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
(Bijelo) vino s gaziranom mineralnom vodom	špricer, gemišt
Kornet (za sladoled)	tubica
Krvavica	čurka
Lizalica	lizalica
Napiti se	✓
Piće	pijača
Piti	✓
Sladoled	sladoled
Šećer u prahu	cukor v prahu
Vrhnje	vrhnje

9. INSTITUCIJE, MJESTA I PROSTORIJE; PREDMETI U NJIMA

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Deka	gunj, deka
Kafić	✓
Kladionica	✓
Kukuružnjak	✓
Kupaonica	kupaona
McDonald's	✓
Nužnik	zahod, wc, šekret
Pećnica	kohla
Pernati pokrivač	✓
Ručnik	✓
Slijepa ulica	✓
Tržnica	✓
Tržnica rabljene robe i antikvarne krame	
Utičnica	steker
Valjak za tijesto	
Zatvor	rešt

A4

10. ŽIVOTINJE

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
Konj	koj
Pas	pes
Mačka	mačka

11. OSTALI IZRAZI

Književni jezik	*Vaš primjer svakodnevnog izražavanja*
(prilog) Zamalo, umalo	skoroun
Baviti se sumnjivim poslovima, okolišati, izbjegavati nešto	zmotavah' se
Besplatno	
Biti premoćno najbolji u nečemu	
Biti u vezi	✓
Biti znatiželjan, mučiti se znatiželjom	
Bočna daska na krevetu	
Cigarete	cigaretlini
Čačkati	✓
(potvrdno) Da	je
Daljinski upravljač	daljinski
Dio nečeg	✓
Disko	diskač
Dosjetka, doskočica	✓
Dotjerati se	skočiah' se
Dovesti u nepriliku	✓
Društvo	✓
Druženje	✓
Dugački nevezani razgovor za razonodu	✓
Duriti se	
Figurica (npr. za *Čovječe ne ljuti se*)	čoplik
Fizičko kažnjavanje	✓
Fotografija	✓
Glazba	muzika
Glupo	✓
Gotovina	keš
Grubo se nekoga riješiti	
Gužva	
Hvaliti se, prenapuhavati priču	
Imati mnogo novca	✓
Izbjegavati obaveze	✓
Jesti	✓
Krpa za brisanje poda	krpa
Kupovina namirnica na veliko	✓
Lijepo, uredno (o odjeći, uređenju)	lepo
Mijenjati (brzinu, programe na tv-u)	štekah' po tv-u
Mrmljati	✓
Nastradati (napraviti nešto loše, očekivati posljedice)	
(negativno) Ne	ne

Ne obraćati pozornost	
Neobvezan razgovor; govor određene društvene skupine; priča	
Neoriginalan, nekreativan obrazac od kojeg se ne odstupa; sustav	
Neprestano gledati u koga ili u što	buljiti, blejiti
Nered, pretjerano ili kaotično stanje	✓
Nešto bezvrijedno, smeće	✓
Nešto dosadno, loše, što nije vrijedno spomena	✓
Nešto glupo ili smiješno što netko kaže	✓
Nezaboravno, odlično	✓
Nogomet	✓
Novac	pare, ili
Odlaziti	✓
Opustiti se	✓
Originalno (luckasto, šaljivo)	✓
Osramotiti se	✓
Otmjeno	✓
Otpustiti s posla; prekinuti ljubavnu vezu	prekinuti / dobiti otkaz
Pepeljara	✓
Plaćeni glazbeni nastup	✓
Plakati	✓ vrištati, cmizdriti
Plesati	✓
Podvala	✓
Pogodba, dobra cijena	
Pojesti nešto nabrzinu	
Pokušaj šarmiranja u svrhu naše koristi	
Poludjeti	
Poslati sms	✓
Postaviti puno pitanja	
Povodac, uzica	✓
Pozornica	✓
Pozvoniti komu na kućno zvono i pobjeći	
Prevara, trik	
Pričati gluposti	✓ blejzgarati
Prijaviti, reći, otkucati	✓
Pristajati uz koga ili što, biti pristalica	✓
Puno i dugo plakati	✓ rozdjti
Rap pjesma	
Razlika novca	
Razmišljati, razumijeti, shvaćati, pretpostavljati	
Razumijeti	
Reći napamet	
Rezervirati	
Rođendan	
Sapunica	
Skok u vodu na trbuh	

A6

Smijati se	
Spavanje	
Spoj, sudar	
Strah	
Super	
Šaljivo - doviđenja	
Šetnja (u krug)	
Šutjeti	
Tući se	
Udariti	
Ukrasti nešto	
Uspjeti	
Ušutujeti	
Uživjeti se u nešto, potpuno čemu posvetiti pozornost	
Višak novca, napojnica	
Zabava	
Zadirkivati koga	
Zaljubiti se	
Zapravo	

A7